

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

SCLOVENE

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujeje Izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Vojno poročilo št. 1015

Sovražni rušilec potopljen Pred Tripolisom so bili potopljene trije nasprotni parniki - 5 angleških letal sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na tuniškem bojišču ni posebnega. Nemški lovci so v zračnih bitkah sestrelili pet letal.

Število ujetnikov, prijetih od 26. februarja do 3. marca, je naraslo na 2500, med katerimi sta 502 častniki.

Nemški bombniki so napadli spremljavo številnih ladij na poti severozahodno od Tripolisa ter potopili tri parnike s 26.000 tonami in poškodovali še dva druga s 15.000 tonami.

Naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Erler Rina je potopila en rušilec in torpediral neke parnik, ki sta plula v spremiljavi po srednjem Sredozemlju.

Sovjetske izgube v bitki za Donec

Berlin, 6. marca. Pri Harkovu in doneški kotlini se nadaljuje ofenziva zavezniških divizij. V napad so prešle pehotne divizije med Izjumom in Harkovom. Vse področje med trikotom Lozovaja-Izjum-Slavjansk se nahaja znova v nemških rokah. Nato je bilo dokončano uničenje Popove oklepne armade z izjemo majhnih klinov, ki so tudi obkoljeni ter se še upirajo.

Računa se, da znašajo sovjetske izgube na tem odseku približno naslednje: 27.000 mrtvih, 12.170 ujetih, 771 tankov, 583 topov, 792 protitankovskih topov in okrog 2000 prevoznih vozil ter nekaj stotin avtomobilskih cistern. Uničena je bila verjetno najmočnejša armada, ki se je udeleževala zimске ofenzive. V 200 dneh borbe na vzhodnem bojišču so zgubili boljševiki po berlinskih računih 9000 tankov.

Zadnje dni so nemške divizije na tem odseku nadaljevale prodiranje proti vzhodu, da bi ustale bojno črto, ki zdaj teče od Azovskega morja

Edinstven primer v zgodovini:

Rusko prebivalstvo beži z nemško vojsko

Berlin, 6. marca. Zadnje dni se tukaj mnogo govori o prostovoljnem odhodu prebivalstva iz krajev, ki so jih v Kavkazu in ob Donu izpraznila nemške čete. Nemški tisk objavlja prve podrobnosti o begu množic, bežečih pred vojniki lastne države, kar nima primere v zgodovini. Neštete množice ljudstva so rajši zapustile lastno ognjišče in se peš v slabem vremenu ter v negotovost podale za odhajajočo nemško vojsko, kakor pa da bi se dale osvoboditi. To je najdramatičnejša obtožba proti boljševikom, o katerih je angleška propaganda trdila, da niso več tisti, kot jih je obsodil Churchill leta 1940. Število teh beguncev še ni znano, je pa naravnost ogromno. Zbežali niso le tisti bojeviti kavkaški rodovi, ki so se prostovoljno udeležili borbe proti boljševikom, marveč množično Rusi, Ukrajinci, Kozaki in Tartari. — »Nachtausgabe« piše: »Nemški

vzhodno od Taganroga, nato po reki Mius skoraj do njenega izviru, nato pa med Stalinom in Vorosilovgradom prekorači Donec pri Slavjansku in Izjumu in se lahko zavije proti zahodu do Harkova, kjer sega do skrajnega konca desnega krila srednjega bojišča. Odtod naprej teče črta preko pokrajini Kursk, Orel, Suhi Nič in Ržev, kjer je iniciativa še vedno v sovjetskih rokah in so nemške sile zapletene v trde obrambne boje.

Zelo močan pritisk izvajajo boljševiki na Orel, kjer so zadnje tedne 22 krat napadli nemške postojanke, niso pa dosegli kakšnega dokončnega uspeha. Bitka še torej ni zaključena, sovjetski pritisk pa se veča. Sovjeti so predvsem izbrali velikansko število topništva, ki strelja na nemške postojanke. Nemci so na tem prostoru zajeli 2000 sovjetskih vojakov, pred svojimi postojankami pa so našli 21.000 padlih Sovjetov. Uničili so tudi 48 tankov, 74 topov, 304 možnarjev ter kakih 1000 strojinic.

vojak je videl brezkončne armade beguncev na Poljskem, v Belgiji, Franciji in na Balkanu, toda to ni bilo nič v primeri s tem, kar se je dogodilo v Rusiji. Misel, da bi se prebivalstvo vrnilo pod boljševizem, je bila zanj nesprejemljiva. Rajši so v trdi zimi zapustili hišo in se kljub temu, da jim nemško poveljstvo ni moglo nuditi mnogo pomoči, ker so bežeče množice ovirale vojaštvo, podali na dolgo, neznan pot. Ni pretirano reči, da je bil beg teh množic podoben pravemu preseljevanju narodov. Ljudstvo je bežalo na saneh, na poljskih vozovih in peš. Bežali so starčki, žene, otroci in prehodili na stotine in stotine kilometrov. To je najboljši dokaz, kako kruta in strašna mora biti v resnici rdeča diktatura, kajti nikdar v zgodovini se še ni slišalo, da bi se kako ljudstvo pridružilo sovražniku, ki odhaja.

Angleško izdajstvo nad Evropo

Berlin, 6. marca. AS: Nemški tisk se še nadalje bavi z angleškim izdajstvom nad Evropo v prid boljševizmu. »Börsen Zeitung« prinaša članek svojega dopisnika iz Lisbone ter navaja nekaj najpomembnejših mest iz političnega dopisa severnoameriškega časnika Forrestera Duwisa, objavljenega v listu »Saturday Evening Post«. Berlinski list v zvezi z bolj ali manj izrazitimi priznanji ameriškega časnika ugotavlja pet bistvenih točk, v katerih prvič potrjuje obstoj tajnega sporazuma med Anglijo in Sovjetsko Rusijo, čeprav sta ta sporazum svoj čas ponovno in na vso moč zanikala ministrski predsednik Churchill ter zunanji minister Eden. Drugi članek v »Saturday Evening Post« popolnoma potrjuje ne le imperialistične načrte rdečega diktatorja do Evrope ob ruskih mejah, po katerih naj bi Sovjetska

Donca in na prostoru južno od Harkova napreduje. Več razkropljenih sovražnih skupin je bilo pri tem uničenih.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča se je izjavilo tudi večeraj mnogo sovražniških napadov.

Pri Staraji Rusi in južno od nje je sovražnik nadaljeval svoje napade, ki jih podpirajo močan topniški ogenj, kakor tudi oklepni vozovi in bojni letalci, toda bil je ponovno krvavo zavrnjen. Oklepna vozila so obležala razdejana pred našimi postojankami.

V vodah visokega severa so nemška bojna letala napadla sovražni konvoj in pri tem poškodovala 6000 tonsko trgovsko ladjo in še neko drugo veliko ladjo.

V Sredozemskem morju so nemška bojna letala iz sovražnega konvoja potopila tri trgovske ladje s skupno 26.000 tonami.

Na tuniškem bojišču samo neznatno krajeno bojno delovanje.

Oddelek angleških letal je v večerajšnjih večernih urah napadel zapadno nemško ozemlje. Prebivalstvo, posebno v Essenu, je imelo izgube. Razdiralne in zažigalne bombe so povzročile v stanovanjskih predelih in na javnih sstopijih hudo škodo. Nočni lovci in protiletalsko

topništvo so sestrelili 15 napadajočih bombnikov.

Berlin, 6. marca. AS: Iz pristojnega vira se je izvedelo, da so angleški bombniki večeraj prileteli nad zahodno Nemčijo ter spuščali razdiralne in zažigalne bombe. Nekaj hiš je bilo uničenih. Prebivalstvo je imelo izgube. Nemški lovci so skupno s protiletalsko obrambo po dosedanjih poročilih sestrelili 14 sovražnih strojev.

Berlin, 6. marca. AS: Na kubanjskem mostišču so skušali Sovjeti zadnje dni predreti nemške postojanke. Sovražnik je zgubil 15.000 mrtvih, 3000 ujetnikov, 113 tankov in 97 topov, pa je vendar napadal z novimi močnimi silami od vrhoda in severa. Dne 3. marca so bili Sovjeti odločno odbiti in nemške čete so zavzevale važen kraj ter dobesedno uničile neko skupino sovražnih sil, dočim so večeraj z letalstvom zasledovale potolčnega sovražnika proti Azovskemu morju. Na odseku pri Novorosijsku ni bilo posebno važnih bojev. Sovjeti so z manjšimi silami napadli 1. marca in so bili z lahko odbiti; 2. marca pa se je začelo deževje, ki je prisililo sovražnika k umiku na lastne postojanke.

Berlin, 6. marca. AS: Iz pristojnega vira se je izvedelo, da so izvedle sovjetske čete nov izkrcavalni poskus pri Novorosijsku. Ta poskus je onemogočilo nemško obalno topništvo.

Sovjeti napadajo na srednjem in severnem odseku

Timošenko ne more olajšati položaja obkoljene 3. armade na jugu

Berlin, 6. marca. Po prostovoljni izpraznitvi Demjanska sovjetsko poveljstvo je tri dni in noči dovažalo vojaštvo in oklepno orožje z očitnim namenom, izvesti velik napad proti zahodu. Istočasno se zbirajo veliki kontingenti drugih čet severovzhodno od Staraje Rusi; napad vodi Timošenko, ki je pred dvema letoma tukaj že zgubil številne bitke. Večeraj zjutraj so sovjetske divizije po močni topniški pripravi res začele napadati pri Staraji Rusi. Prvi valovi tankov in pehote so bili odbiti, naslednji pa niso imeli prav nič več sreče. V Berlinu se smatra, da imajo Sovjeti malo izgledov na kak uspeh, ker je obrambna fronta ustajena ter zmožna odpora.

Na srednjem odseku Rusi nadaljujejo z najhujšimi napadi, verjetno z namenom, prisiliti nemško poveljstvo k zmanjšanju ofenzivnega pritiska na jugu. Sovjetska ofenziva traja tukaj še en teden in zahodno od Harkova, Kurska in pri Orelu ni napredovala niti za korak, čeprav Moskva vedno govori o »nezustavljivem napredovanju proti zahodu«. Tukajšnji napadi imajo tudi namen olajšati položaj obkoljenih ruskih sil na jugu. Uničevanje 3. oklepne boljševiške armade se na jugu uspešno nadaljuje. Ta skupina je bila razsekana na mnogo majhnih oddelkov, ki nimajo medsebojne zveze in celo armado bo v kratkem zadela usoda 4. sovjetske armade.

Pri Doncu se nemška ofenziva razširja. Poleg novih vasi ter mest sta bili zasedeni tudi mesti Lisičansk in Proletarskaja. Tako so sovjetski udarni oddelki vedno bolj oddaljeni od odrezanih sov-

jetskih skupin, katere so pred uničenjem. V Berlinu ne govorijo o bodočem razvoju nemške protiofenzive, vsekakor pa je jasno, da ne bo kmalu končana. Opaža se tudi to, da Sovjeti uporabljajo mnogo manj tankov kot januarja in februarja, kar pomeni, da so jih v zimski ofenzivi ogromno izgubili.

Dnevnik nasprotnikovih bedastoč

Rim, 6. marca. AS: Komaj dober mesec je nikovih bedastoč objavljala:

London. — List »Evening Standard« objavlja novico, da je von Ribbentrop postavil Italiji sledeče štiri zahteve: 1. poslati mora pol milijona delavcev v nemško industrijo; 2. poslati mora 15 divizij na vzhodno bojišče; 3. v službo mora postaviti svojo mornarico z nemškimi mornarji in vojniki; 4. ukiniti vso propagando proti Nemčiji in Hitlerju. Mussolini je te zahteve sprejel, pač pa je odklonil peto, da mora namreč grofu Ciano vrniti odvzeto mesto.

London. — List »Daily Sketch« pravi, da je morala Italija ojačiti stražo ob švicarski meji, da bi preprečila naraščajoče tihotapjenje denarja in umetnin iz Italije v Švico in da je bilo 32 italijanskih carinskih uradnikov prijetih zavoľjo sodelovanja pri teh tihotapstvih.

London. — List »Daily Sketch« piše, da je Hitler odklonilno odgovoril na Ducejevo zahtevo, da bi tudi en italijanski general sodeloval pri izdelovanju načrtov za obrambo zahodne Evrope proti morebitnemu zavezniškemu izkrcanju. List pristavlja: Odklonilni odgovor so Nemci utemeljili rekoč, da bi mešano sodelovanje zapletlo položaj v korist beguncikov. Mussolini pa je s svoje strani opozoril Hitlerja na to, da je mešano ameriško-angleško poveljstvo v Severni Afriki rodilo dobre uspehe.

London. — List »Daily Telegraph« obravnava v uvodniku obisk von Ribbentropa v Rimu in piše med drugim: Malo pred božičem je bilo grofu Ciano in maršalu Cavalleru ukazano, naj se pojavita pred Hitlerja. Konec januarja pa je bil Cavallero odpušen, teden dni za njim pa je tudi Ciano doživel isto usodo.

Washington in Sovjeti

Buenos Aires, 6. marca. AS: »Washington Star« piše, da so v Washingtonu vznemirjeni zaradi nevarnosti ruskega imperializma. List navaja, da Poljska in baltske države stavijo svoje upe izključno na atlantsko karto in da se za zagotovilo svoje svobode zanašajo na pomoč zaveznikov, v kolikor sami niso dovolj močni za odpor proti Sovjetski Rusiji. List zaključuje, da Washington, ki se je proglasil za čuvarja poljske neodvisnosti, ne sme omalovaževati problema, izhajajočega iz zadnjih sovjetskih izjav.

Požar v mestu Čile

Buenos Aires, 6. marca. AS: Iz Santjaga poročajo, da je požar uničil neko celo mestno četrt čilske prestolnice. Vzroki za nastanek nesreče še niso znani. Požar je izbruhnil v nekem skladišču lahko gorljivih snovi ter se je hitro širil, ne da bi ga mogli gasilci zadušiti.

Kanadske finance so trhle

Buenos Aires, 6. marca. AS: Izvedelo se je iz Ottave, da je finančni položaj Kanade vedno trblejši zaradi vojnih izdatkov in plačil Angliji, ki znašajo dve milijardi kanadskih dolarjev. Finančni minister je sporočil parlamentu, da bodo v bodočem proračunskem letu znašali vojni izdatki 3320 milijonov dolarjev. Največji so izdatki za letalstvo. Dobrodo so krili le 49% izdatkov. Minister je pozival Kanadčane, naj poživijo gospodarstvo, da bo lahko preneslo vojne izdatke.

Ankara, 6. marca. AS: Turški list »Vatan« je objavil članek časnika Jalmana o poljsko-sovjetskem sporu. Piše pravi, da so sovjetske ozemeljske in imperialistične težnje »prevarale upe demokratičnih držav«.

Irska brani svojo nevtralnost

Lizbona, 6. marca. AS: Poročila, ki prihajajo iz Irske, odkrivajo, kakšne težave ima ta država s svojo nevtralnostjo, na katero stalno pritiskajo Angličani in Amerikanci. Država se odločno bori z vsemi težavami ob težkih žrtvah. Prehrabeno stanje je precej težavno, vlaki se morajo pogostokrat ustaviti sredi proge, ker zmanjkuje premoga, katerega je svoj čas dobavljala Anglija. Vzlic temu pa ostaja Irska še naprej nevtralna in daje vsemu svetu zgled čudovite odpornosti in zvestobe lastnim ciljem. Dovolj bi bilo, da bi dala Irska Angležem in Amerikancem na razpolago svoja pomorska oporišča, pa bi dobila ves premog, ki ga potrebuje, in bi potem lahko s polnimi pljuči zadihala. Toda vkljub žrtvam in trdotam se Irska upira, kajti angleško gospostvo, puritanska hinavščina in britanska nasilnost, ki se je tam uveljavljala skozi stoletja, so pustile neizbrisne sledove. Irska stališče je obenem resen opomin za vse druge narode v podobnem položaju.

Posveti bolgarskih častnikov

Sofija, 6. marca. AS: Davi se je sestel v Sofiji direktorij častnikov na dopustu. Navzočni so bili zastopniki vseh bolgarskih pokrajin; obravnavali so notranje in zunanje politični položaj dežele.

Nova japonska zmaga

Bangkok, 5. marca. AS: Izvedelo se je, da se je poveljnik 32. čungkinske armade, in bivši načelnik glavnega štana general Vangkingsaja, general Li Pošin predal s 4000 možmi Japoncem. Ostale čete generala Vangkingsaja so bile zajete ali pa so obkoljene.

Meso, olje in mast na karte v USA

Buenos Aires, 4. marca. AS: S 1. aprilom bodo v Združenih državah uvedene karte za meso, olje in kuhinjsko mast.

Eksplodizija v francoskem rudniku

Pariz, 5. marca. AS: Velika eksplozija je nastala v rudnikih v Annequinu. Ubityh je bilo 15 delavcev, 9 pa ranjenih.

Angleško-ameriški spori za Kitajsko

Tokio, v marcu. Že nekaj tednov ni tu slišati drugih besed o Združenih ameriških državah ko to, da bodo morale Združene ameriške države čimprej zahtevati ofenzivo proti Japoncem. Ta ofenziva pa bi se začela na področju kitajskega ozemlja. Ta novi načrt je sprožil Roosevelt sam in ga omenil na neki seji in bi ga izvedle ameriške čete. Temelji pa na načrtu na tem, ker niso imeli anglo-ameriški letalski napadi z otokov Tihga oceana prav nobenih uspehov in niso sovražnika prav nič oškodovali.

Japonske postojanke.

Japonci so zasidrani v jako utrjenih postojankah, in sicer kakor je poročal general Mac Arthur, so do zob oboroženi na vseh postojankah na otokih od Timorja do Salomona, to je v razdalji 2000 milj. Nekateri teh otokov so oddaljeni od Avstralije samo po 200 milj. In ameriški častniki, ki je dal o vsem poročila tudi omenjenemu generalu, je dejal, da so Japonci tako pripravljeni na vse vrste bojevanja v območju Avstralije, da lahko rečemo, da je vaa Avstralija čimbolj ogrožena. Anglo-američani imajo dalje svoje težkoče v bojevanju z Japonci tudi v avstralskih prebivalcih, ki niso niti malo navdušeni za bojevanje in se zlasti niso hoteli dati v roke Američanom, saj so vendar podložniki Angležev. Američani se skušajo okoristiti z letalskimi oporišči v avstralskem območju, in v skupini otočja Samoa, tako da bi imeli najboljšo letalsko področje na pol poti med Havajskim otokom in Novo Zelandijo. Vpravo ted poteka »življenjska črta« z Združenih ameriške države v Tihem oceanu. Glede na strategijo Združenih ameriških držav kakor tudi Anglije, je treba Japonsko zadeti prav v živo, a ne kaže, da bi bilo kje boljše mesto za to kot na Kitajskem, zlasti še, ko se v ta namen lahko izrabi nasprotje Kitajcev sprito Japoncev ter bi tako Anglo-američani zapletli v svoje namene tudi ta še trajajoči spor.

Za monopol na Kitajskem.

Predvsem je Amerika tieta država, ki si je vsak služaj pustila zmeraj odprta vrata na Kitajskem. Amerika je imela in ima zmeraj koristi od tega, če je Kitajska sovražna Japoncem, zato je razpredla ondi že vse svoje mreže. Pozabiti ne smemo, da je več ko 450 milijonov kitajskih po-

trošnikov, na katere računajo jenkejski in židovski trgovci z Wall Streeta!

Položaj v Kitajski pod vladno Čangkajska je jako negotov, saj je Amerika Čangkajsko vse preveč samo obljubljala, a dala ni nič. Zdej so prišli v Beli hiši do prepričanja, da niso nič več časi samih obljub, ampak bo treba te obljube tudi izpolniti. Nedavni obisk Čangkajske žene v Washingtonu je bil pač pregovoren opomin Rooseveltovi vladi, da je treba besede spremeniti v dejanja. Amerika pa se bo morala tudi ozirati na Čungkingovo Kitajsko, to je na režim Kitajske v Nankingu. Japonska je v teh dneh objavila vest, da se je nasproti Kitajski začela nova politika in da se bo odtlej upoštevala kitajska vlada v Nankingu in se njene odredbe nedotakljive in si torej Japonci ne želi nobenih sporov več s to Kitajsko, a bo pobijala komunizem s Čangkajskom na čelu. Čungking pa v vsem oeglaša z Japonci. Amerika se torej zaveda, da na Kitajskem ne sme izgubiti niti minuto časa, čeprav drugje izgublja ladje, letala, to-pove in množice ljudi.

Angleži spet prav dobro poznajo pomen teh najbolj kritičnih razmer, zlasti še glede na americe Japoncem prijazne Čungkingove Kitajske, zato hiti na vso moč, da si pridobi nazaj Birmanijo in da čimprej prihrani na pomoč Čangkajsko. Angleži tozadevno niso samo v škripih zavolj Japoncev, ampak tudi zaradi Birmanске ceste, ki je politično in gospodarsko tako velikega pomena za Kitajsko, koder vodijo pota po eni strani v roke Rusiji, po drugi pa Ameriki. Američani navzile temu, da so se držali splošnega vojnega načrta, želijo, da se ne bi angleška premoč ondi uveljavila, ker je Indija preblizu, kar bi se utegnulo zgoditi v primeru zmage nad Japonci v Birmaniji. V strategijo Tihga oceana devajo zdej tudi Kitajsko, ki pa le površno kaže podobo velike ameriške imperialistične lakote po Aziji in tako Američani zapostavljajo svoje lastne zaveznike.

Ni izključeno, da se skriva za strategijo Kitajske orodje, ki naj bi služilo proti Japoncem, in sicer s severnega in srednjega Tihga oceana. Glavni stan Združenih ameriških držav sam nima preveč upanja za srečen izhod svojih vojnih operacij in hoče sprito javnosti zastaviti na prvo mesto kopno-zemsko strategijo, da si tako že vnaprej zagolovi svoj alibi, če bi se njena oceanska ofenziva nemara ponesrečila. (Il Popolo d'Italia.)

Dardanelska Malta

Lemnos, v marcu. — Bil je mrzel, neprijazen dan, ko smo se odpravili iz majhne vasi Mudros, da bi si ogledali angleško pokopališče. Na pustem zemljišču sredi kamnitne sipine so Angleži pripravili zadnje počivališče svojim mrtvim vojščakom, ki so v veliki bitki za Dardanele, leta 1915—18, ondi umrli za domovino. Kakšnega pomena je bil otok Lemnos v prvi svetovni vojni, se nam pri tem obisku docela pojasi. Na preprostih tablicah beremo imena mnogih polkov in številih ladij, in ti podatki nam povedo, koliko ljudi in ladij je Anglija žrtvovala za Dardanele, ki jih le ni dobila. Tu leži mrtvi bojevniki škotskega polka zraven avstralskega pešca, ondi je seržant kraljevske irskega polka poleg novozelandskega gorskega lovca. Del pokopališča zavzemajo grobovi muslimanov egiptovske in indijske armade, ki so umrli za Anglijo. Nato pa so grobovi pomorskega vojnih ladij: »Ark Royal«, »Agamemnon«, »Lord Nelson«, »Queen Victoria« in tako dalje.

Otok Lemnos, ki je le za 80 km oddaljen od Dardanela, je bil v prvi svetovni vojni oporišče Angležev. Zares ne bi bilo mogoče angleško brodovje dobiti nobene boljše naravne luke, kot je v zalivu Mudros, ki je zavarovan z vseh strani z visokimi gorami in je tu prostora za celo armado. To so bile zasidrane vse velike bojne ladje Angležev.

Leta 1941 so nemške čete zasedle tudi otok Lemnos in so si s tem pridobile važno strateško točko, saj je Lemnos v severnem delu Egejskega morja vpravo na osrednji točki.

Le malo je takih vojaških oporišč, ki bi jih bilo moči obseči na prvi pogled — ne le na zemljevidu, ampak tudi v resnici. V jasnem vremenu smo se povzpeli na 300 m visoki »Paradižni grič« na jugovzhodu otoka. Odtod smo imeli prekrasen razgled. Iznad vrhuncev zahodnega dela otoka se je dvigal lesketajoči se greben 2000 metrov visokega Athosa, ki leži na nebu ko iztegnjen kazalec. Otok Thasos se je blestel v daljini, medtem ko so se dozdavali snežniki Samothrakisa, ki so ga kot Thasos zasedli Bolgari, tako blizu, da bi jih človek kar prijel. Proti severovzhodu in vzhodu smo videli Turčijo; otok Imbros in Dardanele. Da bi se prikradili v to morsko ožino, so Angleži na polotoku Galipoli izgubili mnogo krvi. Na vzhodu se je dvigalo turško ozemlje nalič tanki, sinji prog, del otoka Mitlana smo komaj še opazili s prostim očesom.

S Stratijem, ploskim, majhnim otokom, kamor je grška vlada pošiljala svoje nezanesljive

elemente, se je zaprlo okrožje krog Lemnosa. Vse, kar smo videli, je v razdalji 30—80 km. Morsko območje tega otoka je torej lahko nadzirati in obvladati.

Zdej je Egejsko morje, ko se je fronta v Afriki odrinila na zahod, postalo spet odprto bojno pozorišče. Zato so Nemci otok Lemnos primerno utrdili. Grenadirji so zasekali strelske järke v skalnata tla. Ves zemski jezik je preprežen s temi strelskimi jarki, tako da se utegnjo vojski skrivaj priplaziti po njih do svojih postojank strojne, granatnih metalev in topov zoper tanke. Med posameznimi postojankami so bunkerji, polni streliva. Povsod je več obrambnih točk, ki utegnjo obstreljevati obalo.

Posadka, ki po več tednov opravlja službo na tem oporišču, stanuje v kamnitih hišah, ki si jih je sama zgradila. V sleherni hiši je prostor za bivanje, spalni prostor in pa kuhinja. Razsvetljava je električna.

Medtem ko sedimo v sobi za bivanje in pijemo vroč čaj, nam pojasnjuje oddelni poveljnik, kako začne ob kakem sovražnikovem izkrcanju delovati alarmni sistem. Vse točke na otoku so v zvezi s poveljnim taboriščem na otoku, odkoder bi prihajale rezerve.

Oporišče, na primer, ima istočasno nalogo, da s pehoto brani bolj v ozadju stoječo baterijo težkega topništva. Ta baterija deluje pri obrambi obeh zalivov skupno z oporiščem, lahko pa napada tudi v druge smeri.

Z avtom se peljemo spet nazaj in gremo mimo utrjenih postojank in skladišč. Vidimo, kako so pehotne bojne naprave in težko orožje porazdeljeni po vsem otoku. Obsežna polja min in žične ovire spopolnjujejo obrambne točke na kopnem. Vozila bojne mornarice nadzirajo območno območje krog in krog Lemnosa, ki je bil nekoč imenovan otok Hefajsta, kjer se je ta bog ognja, kot pravi Homer, koval svoje orožje.

Razdeljevanje krmil za prašiče

Pokrajinski Prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljana, da bo v tekočem tednu delil močna krmila za prašiče.

Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli nakaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka 12, dvorišče levo, in sicer:

8. marca rejci z začetnico A—M,

9. marca rejci z začetnico N—Z.

Ducejeve nagrade dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Kranje Francu in Mariji, Gabrijeli 46, občina Tržišče, in Colnar Pavlu in Pavli, Breg 24, občina Kočevje, Bric Ivanu in Ani, Razori št. 5, občina Dobrova — nagrade po 600 lir.

Zavod za italijansko kulturo sporoča

Začenja se vpis v naslednje trimesečne jezikovne tečaje: za prvi osnovni tečaj je vpisovanje v ponedeljek, sredo in petek od 16—17, za prvi srednji tečaj v ponedeljek, sredo, petek od 15—16, za drugi srednji tečaj v ponedeljek, sredo in petek od 17—18, za drugi tečaj v ponedeljek, sredo in petek od 18—19, za tečaj v sami konverzaciji se je treba prijaviti v sredo in petek od 18—19. Vpisnina za ves tečaj znaša 35 lir. Tečaji se bodo začeli 15. marca. Vse druge informacije daje Zavod za italijansko kulturo na Napoleonovem trgu 6-l. v uradnih urah od 8—12 in od 15—18.

Razveljavljanje vseh dovoljenj za gibanje po policijski uri

Na temelju višjih odredb objavlja Kr. Kvestura: Razveljavljajo se z dnem 10. marca 1943.XXI brez izjeme vsa dovoljenja za gibanje po policijski uri, izdana na kakršnih koli naslov. Po tem dnevu se bodo smeli prosto gibati le tisti Italijani in Slovenci, ki bodo na podlagi tehničnih razlogov na pristojnem mestu dobili nova dovoljenja, kakor to določa uredba Visokega komisarja št. 125 od dne 24. junija 1942.

Tvrdke in družbe, ki potrebujejo dovoljenja za prosto gibanje po policijski uri za svoje uslužbence, morajo predložiti utemeljeno prošnjo v dveh izvodih na Kr. Kvesturo in navesti vse podatke tistih, za katere prosijo dovoljenje, navesti pa morajo tudi vrsto službe svojih namestencev.

GILL-ovi »Ludi juveniles«

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča: V soboto, 27. februarja se je začela tekma med zastopstvi posameznih ljubljanskih šol. Tekme se je udeležilo 18 moških skupin ter 14 žensk.

Sportniki so se zelo živahno udeleževali tekem in nekatere skupine so že pokazale dokaj dobro pripravljenost in tehnično izvežbanost.

Fašistična Befana v Novem mestu

Tiskovni urad Zveze fašijev sporoča: Dne 3. t. m. je bilo dopoldne v dvorani Kino Krka v Novem mestu razdeljevanje darov, ki ga je vršil ljubljanski železničarski Dopolavoro.

Pri slovesnosti so bili navzoči civilni komisar cons. gen. Manno Ricci, polkovnik Mezzi kot zastopnik Poveljnika divizije, politični tajnik Fašija, župan, prost in druge civilne in vojske oblasti, poleg tega pa inž. Pattavina kot zastopnik železničarskih Dopolavorovcev.

Slovesnost se je izvajala v znamenju toplega navdušenja, ki so ga pokazali mali obdarovanci. Zaključila se je s pozdravom Kralju in Cesarju, Duceju ter Oboroženim Silam.

»Prima linea« št. 18

Najnovejša številka tedenskega glasila Zveze bojevnih fašijev je kakor vedno aktualna in prinaša na prvi strani lepo sliko s sestanka med Ducejem in Ribbentropom, kakor tudi načelen članek o tem sestanku. Dalje je na prvi strani pomemben članek Giana Luigi Gattija o balkanskem problemu. Na nadaljnjih straneh so posebne pozornosti vredni članki, kakor vseučilišče in GUF, ki komentira šolsko listino, dalje spominski članek, posvečen G. D'Annunziju, članek o bolgarskem slikarstvu in kritika o instrumentalnem koncertu Glasbene Maticе, s katerim je ta ustanova priredila svoj tisoči koncert. Dalje članek o kapitalizmu, socializmu in korporativizmu. Predzadnja stran je posvečena Zvezi bojevnih fašijev in njenim organizacijam v pokrajini. Kakor vedno, je tudi to pot tednik bogato ilustriran.

V večerajšnjem sporočilu Prevoda o razdeljevanju sira potrošnikom je pri navedbi količine sira na odrezek B nastala tiskovna napaka, ki je iz 75 gr mehkega sira, kolikor ga dobi potrošnik za mesec marec, napravila samo 15, kar s tem popravljamo.

Iz Ribnice

Paketi za internance: Finančna straža v Ribnici bo sprejemala pakete za internance za mesec marec v dneh 8., 9. in 10. t. m. od 8.—12. in od 13.—17. ure na istem kraju kot doslej. Zaradi pregleda morate prinesiti pakete odprte. Prinesite s seboj živalne potrebščine, ker morate po pregledu pakete dobro zašiti.

DALE CARNEGIE

Rako si pridobi prijatelj

Zdej misli, da se je znova poročila in sicer z nekim angleškim plemenitašem ter zahteva, da jo kličejo Lady Smith. Kar se pa tiče otrok, misli, da ima vsak dan enega. Vselej, kadar jo vidim, mi pravi: »Gospod doktor, to noč sem pa imela otroka.« Življenje je združilo vse njene sanje na ostrih čerih stvarnosti. Toda njen življenjski čoln ni bil našel varno in prijetno zavetje na otokih domišljije, razsvetljenih od blaznosti.

Ne vem, če je njeno stanje res tako tragično. Vsaj zdravnik mi je rekel: »Če bi jo mogel po zdraviti s čarodejno palico, bi tega ne storil, saj tako je mnogo bolj srečna.«

V splošnem so blazni mnogo srečnejši od normalnih ljudi. Mnogi naravnost uživajo v svojem stanju, saj so v njem rešili vsa vprašanja. Vsak izmed njih vam lahko podpiše ček za milijon dolarjev, ali pa važno priporočilo za svetovnega cesarja. V svojem fantastičnem svetu so našli način, kako zadostiti tisti želji po veljavi, ki so jo prej tako gojili in ki ji trda stvarnost ni mogla ugoditi. Če je torej to stremljenje po veljavi zmogočno spraviti ljudi v blaznost, si morete misliti, kakšne čudeže doseže lahko vsakdo izmed nas, če mu zadosti, seveda pošteno, čeprav širokogrudno v vsakdanjem občevanju z bližnjikom.

V kolikor vem, je bil samo en mož, ki je dobival štipendijo v znesku enega milijona dolarjev na leto. In v brk vsem zgodbam o škotskem skopuštju je bil prav škot, ki je možu plačeval to čedno vsotico. Bil je slavni Carnegie, ki je plačeval Karlu Schwabu ta bajni znesek. In zakaj? Ali ker je bil Schwab kakšen veleum? Kaj šel Ali zato, ker se je razumel bolj kot drugi na proizvodnjo jekla? Še manj. Schwab sam mi je rekel, da so se mnogi njegovi podrejeni tekmeči razumeli na to veliko bolje od njega. Toda Schwab je imel to veliko prednost, da je znal obetati z ljudmi. Bilo mu je vreden, da je znal zadostiti željam po priznanju in pohvali in tako je dosegel, da je sam žel priznanje in pohvalo. Kaj je bila torej Schwabova skrivnost? To nam razodeva sam z lastnimi besedami, z besedami, ki bi se morale viliti v bron ter pritrčiti na vidno mesto v vsaki hiši in v vsaki šoli, v vsaki pisarni in v vsakem podjetju; besede, ki bi se jih moral naučiti vsak deček na pamet in ki bi mu veliko bolj koristile, kakor pa spregatev nepravilnih grških glagolov ali pa znanje o vremenskih prilikah v Braziliji; besede, ki so zmoglo spreminiti življenje v človeku, ki bi se stalno po njih ravnal:

»Mislim, da je moj največji dar sposobnost, da znam vzbuditi v svojih bližnjih največje navdušenje, in to predvsem a priznanjem zaslug ter z neprestanim vzpodbujanjem. Nič ne uniči stremljenja človeka tako, kakor kritika njegovih predstojnikov. Jaz ne kritiziram nikoli nobenega. Verujem namreč v možnost, da se delovni donos mojih podrejenih da pomnožiti. Zato rad pohvalim, izogibam se pa očitjanja in obsojanja. Če hočem, da se kaj naredi, se ne bojim dati priznanje in pohvalo. Ob vseh svojih bogatih izkušnjah, ob vseh svojih odnosih s tolikimi in tako velikimi ljudmi najrazličnejših delov sveta še nisem našel človeka, čeprav je tako velik ali važen, ki ne bi delal bolje in bolj uspešno ob odobravanju svojih predstojnikov, kakor pa ob graji in obsojanju.«

To je bil tudi eden glavnih vzrokov neslišane sreče Carnegieja. Celo v drobu je hotel biti ljubezniv in pririsen s svojimi sodelavci. Spisal si je namreč tale nagrobni napis: »Tukaj leži mož, ki je obvladal umetnost, narediti iz svojih bližnjih boljše ljudi, kakor je sam.«

Tudi Rockefeller je poznal to umetnost. Ko je njegov družabnik z napačno špekulacijo v Južni Ameriki izgubil milijon dolarjev, ga ni obsojal, temveč mu je celo čestital, da mu je uspelo rešiti šestdeset odstotkov kapitala.

Za večino ljudi je glavna hrana samoljublje. Mi hranimo telesa naših otrok, naših podrejenih, toda premalokrat zadostimo njihovemu stremljenju po veljavi. Dajemo jim meso in krompir, zato da se razvijejo njihove telesne sile, zanemarjamo pa prevečkrat priljubljenost, da bi jim dali pohvalo in jim izrazili svoje spoštovanje, ki bi jim leta in leta donelo v njihovem spominu, sladko kakor zvoki najslajše glasbe.

Zdi se mi, da marsikateri bralec pri tem govorci: »Stara stvar! Prilizovanje! Saj sem že poskušal in ne velja nič, vsaj takrat ne, če govorim s pametnimi ljudmi.«

V resnici se prilizovanje kaj malo obnese s pametjo obdarovanimi ljudmi. Je površno, lažno in čestokrat brezuspešno, čeprav so nekateri tako željni in lačni samoljublja, da požirajo najbolj debele in neresne izmišljotine, kakor lakotnik, ki požira travo in žuželke.

Ali ste se kdaj vprašali, recimo, zakaj sta brata Midvana imela tako srečo in tak uspeh na ženitvenem sejmšču s tolikimi ločitvami? Kakso je tema knezova uspeha, da sta poročila dve filmski zvezdi, eno slavno primadono in še slavno milijonarko Barbaro Hutton?

Iz vzrokov vojne nastaja grožnje miru

POT POLITICNE MOCI PETROLEJA

Danes je v okolici Comodore Rivadavia več kot 2000 vrtnih stolpov. Letala, ki lete v Evropo, se tukaj zalagajo z bencinom in argentinska država sama proizvaja tukaj vsako leto milijon ton petroleja. Pingvini in morski Levi začenjo gledajo, kako teče petrolej v parnike, 20.000 ljudi živi tud od črnega zlata. V Plazu Huincul živi 10.000 ljudi od petroleja. Vsenaokrog je sama puščava, sam pesek. Vodo dovažajo v cisternah. Vsakdo dobi 5 litrov vode na dan. 100 km okoli Plazu Huincul, ki leži na visoki planoti Kordiljerov ni žive duše. Tu pa tam zeleni nekaj kaktej, tu pa tam leži okostnjak poginule živali. Dan in noč čakajo delavci tukajšnjih petrolejskih polj na morebitne mimoidoče. S topimi obrabi sledijo dviganju in padanju vrtnega dleta, dan in noč stoje otrpli ob rafinerijah, vrtnih stolpih in uravnavajo temperaturo ter zračni pritisk. Mala eksplozija od časa do časa, ki poruši vrtni stolp, prelomi to enoličnost, ki pa se kmalu spet povrne. Tako je življenje petrolejskih delavcev, bojevnikov petrolejskih polj. Komaj mislimo na te ljudi, kadar se vozimo v avtomobilu, komaj kaj vemo o njihovem enoličnem življenju. Večkrat slišimo romantične zgodbe o bogatih kraljih petroleja, prav malo pa slišimo o tragičnih katastrofah, ki se tolikrat dogajajo v petrolejskih okrajih. V letih od 1858, odkar je Drake pričel vrtati v Titusville pa do leta 1933, so navrtali nič manj kakor 1.168.000 petrolejskih studencev, od teh 659.000 v Združenih državah. 4.4 milijarde ton petroleja so izčrpali iz teh vrelcev, 2.2 milijardi ton samo iz vrelcev Združenih držav. Toda nihče ni štel žrtv tisočev in tisočev, ki so padli, ki so umrli, ki so se pogrezli in zadušili v močvirju, ki so umrli zaradi težkih bolezni. Nihče doslej še ni opisal tragične drame petrolejskih delavcev, ne nevarnosti, v katerih so se nahajali iskalec petroleja, ne močvirij, v katerih je zavratno čepela malarija in umorila na tisoče in desetisoče delavcev, ne žrtv divjih in nenadnih napadov divjih rodov v pragozdovih. Preden je

zasvetila prva petrolejka, koliko žrtv je moralo pasti za njen plamen, za njen medel so!

In kdo ve za vse nesreče, ki so se pripetile zaradi ogromnega pritiska petrolejskih vrelcev, ki so udarili na dan s tako silo, da so porušili vse naprave, zadušili stotine ljudi in se potem vneli ter goreli leta in leta, ne da bi jih mogli pogasiti. Koliko škodo so povzročali taki požari, koliko denarja je tako rekoč zgorelo. Vse ni nič pomagalo. Čim so postavili z velikim trudom eno napravo, jo je nenadna eksplozija podrila in obenem uničila toliko življenj. Pričeli so znova in sredi dela se je primerilo isto.

Zanimivo je vedeti, kako gase danes petrolejske požare. Ker je pritisk mešanice petroleja in plina večji od zračnega pritiska, ne morejo gasiti tako, kakor gase običajne požare. Tako gašenje bi bilo brez haska. Za gašenje požarov petrolejskih vrelcev se poslužujejo posebnih bomb z močnim pritiskom. Za polnitev takih bomb je potreben nitroglicerol. Gasilec takih požarov vrže bombo, ki eksplodira in zaradi silnega pritiska zaduši požar. V Ameriki so se specializirali posebni gasilci petrolejskih požarov. Ti ljudje zaslužijo veliko, tvegajo veliko in kar zaslužijo ne morejo porabiti ob še tako razkošnem življenju, ker prej postanejo žrtve svojega poklica.

Niž manj težaven in enoličen je poklic tistih, ki petrolej črpa v petrolejske ladje. Tudi ti ljudje tvegajo veliko. Izpostavljeni so stalnim nevarnostim zaradi izbruhov požarov. Enako je z mornarji, ki prevažajo petrolej na petrolejskih ladjah. Najmanjša iskra požene ladjo v zrak in z njo vred vso posadko, najmanjša iskra lahko uniči v nekaj minutah sto in sto življenj.

Sedanja vojna je prinesla v veliki svetovni boj za petrolej veliko novega in nepričakovanega. Vojna, ki se je nepričakovano zavlekla, je izčrpala petrolejske zaloge morskotopne države. Res, da je sintetičen bencin nekaterim državam v nadomestilo za petrolejske vrelce, vendar je veliko na boljšem tista država, ki proizvaja iz petrolejskih vrelcev čim več bencina. Desettisoči letal, tankov, avtomobilov in drugih tovornih vozil porabi dnevno na tisoče ton petroleja. Zato so se sedanje vojskujoče države v prvi vrsti pobrignile za zadostne zaloge bencina in so prvi vojni pohodi šli v pretežni večini v tej smeri da se zagotove surovine za to potrebno za dolgo vojskovanje, zlasti pa petrolej. To smo videli posebno ob izbruhu

ameriško-japonske vojne. Velike petrolejske naprave na Javi, Sumatri, v Nizozemski Indiji in drugod so bile uničene, da ne bi prišle sovražniku v roke in bi mu ne mogle biti naravne zaloge petroleja takoj na razpolago.

Če je v prejšnji svetovni vojni veljalo: kaplja petroleja je vredna kapljo krvi, velja to še veliko bolj za sedanjo vojno. Prejšnja vojna še daleč ni bila tako tehnična vojna kakor sedanja, tako »motorizirana« kakor sedanja. Zato je razumljivo, kolikega pomena je za sedanje vojskujoče države petrolej. Države, ki nimajo dovolj petroleja in so na kakršen koli način odrezane od dovoza te tako potrebne in drage tekočine, so obsojene na poraz. Vzemimo primer, da je potrebno za letalo, ki hoče preleteti 100 milj, potrebno eno tono surovega petroleja. V sedanji vojni pa je dnevno v prometu najmanj 10.000 letal, na desetisoče motornih vozil (avtomobilov, kamionov, tankov, motociklov itd.), ki porabijo na deset in stotine ton petroleja. Naj bo splošna svetovna proizvodnja petroleja še tako velika, bo tej ali oni državi nekega dne potekla zadnja kaplja bencina in ne bo ji preostalo drugega, kakor da se uda, da se preneha vojskovati. To je računano za primer, da se bo vojna v resnici tako zavlekla, kakor nekateri računajo. Vedeti pa moramo, da je več sto vrtnih stolpov, čistilnic in drugih naprav za pridobivanje petroleja in bencina uničila sedanja vojna in da proizvodnja ni tako velika, kakor je bila pred pričetkom sedanje vojne.

Naj bo izid te vojne tak ali tak, gotovo je eno, da je igral v njej petrolej eno glavnih vlog. Ne motimo se, če rečemo, da je v govorih odenkih ta vojna tudi vojna za petrolej. Vemo za zaloge Amerike, za zaloge Anglije, za zaloge osnih držav. Vsaka od teh držav bo skušala ohraniti do konca najbolj nujne zaloge petroleja, vsaka od teh držav bo skušala izkoristiti prednost zmag tudi na petrolejskih bojiščih in si zagotoviti zaloge petroleja tudi za bodočnost.

Zaključek sedanje vojne bo prinesel veliko novega prav v tem pogledu. Petrolej je še vedno surovina, ki je odločilnega pomena v tej vojni; in ko se bodo po tej vojni obzorja že davno razjasnila bomo šele mogli dobiti prave slike o vrednosti petroleja, o borbi zanj. Videli bomo, da je tudi v tej vojni odtehtala kaplja petroleja kapljo krvi, če ne celo več. Razumeli pa bomo tudi marsikatero ozadje bojev za petrolej, za to črno zlato. (Konec.)

Tudi obrtnikom so odprta vrata v svet umetnosti

Zivljenje mesta pomeni skladno sožitje mnogoterih stanov. Vsi stanovi so potrebni, vsi stanovi so ugledni in vsi naj bi se med seboj podpirali in dopolnjevali. Izobražen človek ne bo podcenjeval niti enega stanu, pa naj bo navidezno še tako skromen. Edino, kar naj bi bilo pri presoji posameznih stanov, razredov ali poklicev merojavnost, je stopnja stremiljenja, prizadevanja in zmogljivosti za splošni blagor. Delitev stanov v višje in nižje je po sodobnem gledanju neumestna; vprašanje je samo, ali si kot uradnik ali vrtnar, kot krojač ali gostilničar, kot odvetnik ali čevljar mož na mestu ali nisi.

Meščan, ki je navezan na sožitje mnogoterih stanov, ima seveda svoje želje. O teh željah smo nameravali govoriti. Sedaj, ko smo končali pomenke o gostilničarji in trgovci, so na vrsti obrtniki, katerih udeleževanje je v tesni zvezi z našo stanovansko kulturo pa z oblačenjem in podobnim. Pomenili se bomo torej z mizarji, ki skrbijo za pohištvo ali za notranjo opremo stanovanj, s krojači, ki nas oblačijo in s čevljarji, ki nas obuvajo.

Cesa si želi meščan od svojega obrtnika? Želje so mnogotere in v tem okviru lahko navedemo samo glavne: solidne postrežbe si želi, točne izvršitve naročila, dobrega blaga, okusne izdelave, strokovnega posveta in zmerne cene. Glede obrtnikov, ki smo jih navedli zgoraj, mora biti ljubljčan kolikor toliko zadovoljen. Izkušeni mojstri so temeljiti poznavalci blaga in velika večina si jih prizadeva, da bi bile stranke z njimi zadovoljne. Pozna se jim, da so se učili v mladih letih pri mojstrih s tradicijo in da so ee tudi pozneje prizadevali, da bi si obogatili svoje znanje.

Primeri, da bi obrtniki ne bili kos nalagam, katere so prevzeli, da bi se ušli pri proračunu, da bi odlašali z rokoma za izgotovitev dela, so v Ljubljani redkejši in pomenijo izjeme. Ljubljanski obrtnik je soliden in točen; lahko tudi rečemo, da je strokovno zelo razgledan in da se lahko primerja z dobrimi in najboljšimi mojstri inozemstva. Pri tem ne gre za pohvalo, temveč za stvarno ugotovitev. Pisec teh vrstic je živel več let v različnih mestih inozemstva in izkušnje, ki jih je imel z mizarji, krojači in čevljarji, govorijo v prid domačim obrtnikom.

V vzpodbudo mlajšim obrtnikom naj navedem nekaj podrobnosti, ali če hočete malenkosti, ki so mi bile všeč pri poslovnih stikih z našimi obrtniki.

Pri svojem mizarju sem zagledal precejšnjo strokovno knjižnico z ilustracijami modernega pohištva. Ze po prvih pomenkih sem se prepričal, da si ne prizadeva samo, da bi bili njegovi izdelki solidni, temveč da je sposoben tudi za debate o okusu. Poznal je različne sloge pohištva, razumel se je na ubranost barv in zagovarjal enostavne izdelke, ki so lepi in praktični hkrati. Tudi me je vprašal, če imam stalno stanovanje ali pa sem navezan na selitve. Pri pohištvu namreč ni vse eno, če ga naročiš za lastno hišo, kjer bo stalo desetletja, ali pa ee boš selil z njim iz kraja v kraj. V stalnih stanovanjih je lahko pohištvo obsežno in masivno, človek pa, ki se seli, daje prednost lažjim, manjšim in lažje prenosljivim predmetom. So to malenkosti, na katere često pozabimo, obrtnik pa jih mora vedeti in mora nanje opozoriti svojo stranko.

Med lepe obrti spada tudi krojaški poklic. Je to poklic, ki oblikuje zunanjo podobo človeka, ki rešuje mnogotera estetska vprašanja in je, kakor tudi mizarstvo, v tesnih odnosih z lepo umetnostjo. Dober krojač ee ne bo zadovoljil s tem, da bo nudil stranki modno ilustracijo, kajti pri krojaškem ustvarjanju ne gre za golo posnemanje mode, temveč za mnogotere podrobnosti, od katerih je odvisno individualno okusno oblačenje.

Med strankami jih je brez dvoma veliko, ki nimajo časa, da bi zasledovali modne novosti in jim tudi ni na tem, da bi se oblačili tako, kot je naslikano v revijah. Tem mora krojač postreči s posvetom. V modi so brez dvoma gotova stremiljenja, je gotova utemeljitev bodisi estetska ali praktična, in od mojstra pričakujemo, da ne pozna samo oblike, temveč tudi vodilna načela. Vsakdo, ki si naroči novo obleko, ima veselje s tem, da

† Flajnik Jože

Dne 19. februarja je pri vsi Veliki Nerajec padel od partizanske zasede Flajnik Jože, doma iz Hrasta pri Vinici, član vaške straže v Črnomlju. Pred nekaj tedni je vstopil v vaško stražo z drugimi hrastovskimi fanti, ker niso več mogli zdržati doma zaradi partizanskega terorja. Hrast so namreč partizani neprestano nadlegovali in tudi ropali. Pokojni Flajnik Jože je bil vzoren katoliški fant, ki je vedno in tudi sedaj kljub težkim razmeram vestno izpolnjeval svoje verske dolžnosti in bil v tem svetel zgled drugim. Pokopan je bil ob obilni udeležbi ljudstva na viniškem pokopališču. Vsa vas in okolica, ogorčena nad tem partizanskim dejanjem, sočustvuje s pokojnikovo družino in ga bo kot prvo žrtev iz viniškega okraja ohranila v častnem spominu.

Malo uvoda k jutrišnjemu simfoničnemu koncertu

Vodstvo simfoničnih koncertov želi svojim zvestim poslušalcem z XI. simfoničnim koncertom nuditi o pustu nekoliko odlični pri veselji glasbi. Očarljivi zvoki klasične operete se bodo menjavali s Tarantelo, valček s Slovanskim plesom, baladna glasba s Kolom. Tako bomo v letošnjem pustu sede prislukovali plesni glasbi in čutili radost le notranje, zato pa tem globlje. Prepričani smo, da med nami ni mnogo filistrov, ki bi igrali izvedbo umetniškega Muze po tako dovršeni umetniški skupini, kakor jo tvori danes ljubljanski simfonični orkester. Saj nam je sam mojster Talich pokazal, da umetnost ni samo emera Muza, ko je prvi v Ljubljani izvajal simfonični spored samih valčkov s tedanjim Slovensko filharmonijo, in starejši ljubljanci, ki se te pustne prireditve spominjajo, trde, da niso več slišali lepše izvedbe valčkov. (V naslovu »Simfonični koncert« se nanaša beseda »simfonični« na izvajajočo skupino, t. j. simfonični orkester, ne pa na spored; tako analogno. Zborov ali instrumentalni, vokalni ali orgelski koncert.) Spored ne vsebuje problemov, ki bi jih bilo treba razlagati. Malce programske podlage najdemo le v kratki Weberjevi glasbeni sliki »Poziv na ples« (original klavir, instrumentalna Berlioz-ova). Začetni čelo predstavlja kavalirja, ki v koncertni dvorani vabi izvoljenko k plesu. Da to v romantičnih časih ni bilo tako meni nič tebi nič, priča dialog med njim (čelo) in njo (klarinet). Nato sledi koncertni valček. Ko ta konča (poslušalstvo tu običajno vpade v aplavzom!), vede galantni kavalir svojo damo zopet na njeno mesto, se prikloni, v srečo pa ostane sentimentalni spomin. Pri plesu ur (Ponchelli) si predstavljamo zaporedoma vse ure — dneva in noči: jutranji mrak, sončni vzhod, svetle dneve ure, večerne in nočne ure, misteriozno polnoč in znova triumf dneva.

je lepa in da mu z ozirom na posebnost postave, drže ali če hočete tudi značaja, dobro pristojta. Kar ee tega tiče, lahko rečemo, da naši krojači niso samo ročni delavci, temveč da ee razumejo tudi na inteligenčno stran svojega poklica.

Tudi čevljarji niso samo ročni delavci. Danes se ee sicer zadovoljimo s tem, da nam izdelujejo močne in trpežne čevlje, ki jih bomo udobno nosili. V mejah možnosti pa radi vidimo, če nam postrežejo tudi z odgovarjajočo obliko kože,

Srečanje s pisateljem Temeniške doline

Največ opravk, službeni in zasebni, so me napolnili v Ljubljano. Takrat imah mnogo dela in ne moreh sedeti ob kavarniškem ali gostilniškem oknu. Šele večer mi je dal toliko časa, da sem se oddahnil pri skromni večerji. Pokušal dolenjca, kar sem tudi sam Dolenjec, kadil cigareto in se oziral po gostih, ki so prihajali in odhajali. Bilj so večji del starejši gospodje, ker se jim je poznalo, da so že mnogo preizkusili v svojem življenju in marsikaj doživeli.

Pri sosednji mizi opazim gospoda širokih brkov, resnega na pogled in fizično še dokaj močnega, ki je s primernimi kretnjami in pogledi skozi velike naočnike dajal očji družbi živahno razpoloženje. Kadil je pipo in imel pred seboj nekaj črnine.

Spomin mi je pritegnil iz »Očiščevanja« v Mohorjevem Slovenskem berilu na strani 36 njegovo sliko ter sem bil dvomljivo prepričan, da je to pisatelj:

Temeniške doline

gospod Zorec Ivan, domačin in moj rojak. Če rečem »moj rojak« ali »naš«, mi ne bo nihče zameril, tudi ne sam gospod pisatelj, ker je pomen besede resničen. Ravno tam, kjer je on pavel krave, skakal čez mejo, trgjal ob potu v šolo in cerkev rože, gledal rdeča sosedova jabolka, ali zalučal kamen v psa, ki je tekel po vasi, sem hodil jaz. Ravno tam sem se poigraval s svojo otroško mladostjo, podil za kokoši, plezal na drevesa, dražil pse in razkopaval pičja gnezda. Kakor vidite, sem upravičen reči »moj rojak«. Ponosen sem na to besedo, še bolj pa na osebo samo.

Spraznil sem prvi četrti, pokadil nabroj cigaret in poklical drugega. Vprašam strežnico: »Ali je to pisatelj gospod Zorec Ivan, ali se motim?«

»Da, to je on, ki tamle sedi!«

Poprosil sem jo, če mu sporočim, kdo sem in da bi prav rad z njim govoril. »Prosim,« je rekla in ga obvestila. Takoj sem spoznal, da mu je všeč. Zato se je dvignil in prišel k meni. Povedal sem mu, kdo sem, da živim tam, kjer je on nekdanj, in da sem funkcionar njegove rojstne občine.

Poznanstvo je prišlo do zaključka, vsedla sva se bliže drug drugemu in si bila prijatelja.

»Poznam vas že dolgo; po vaših spisih mi je ime jako znano.«

»Prav tako, me veseli, da se rojaki zanimata za moje reči.«

»Še in kakaj bi se ne? Saj so vendar prav vsi naši spisi posvečeni moji zemlji, tisti rodni, na kateri živim, jem kruh, hodim po njej in jo vsak dan gledam. Prav všeč mi je vaša knjiga »Domačija ob Temenici«, »Beli menih«, »Stiški tlačan«, a najbolj pa »Iz nižav in težav«. Danes sem vas spoznal po sliki iz črtice »Očiščevanje«, ki je natisnjena v Mohorjevem Slovenskem Berilu.«

»Da, to je malenkost!« reče. »Napisal bi za to berilo kaj drugega, kaj boljšega, a me ni urednik na to opomnil!«

»Kako živite Dolenjci? Kako moji znanci? In kaj je novega v moji rojstni vasi Mali Gaber? Ali tista peč, na kateri sem trgjal prve hlače, še etoji? Hiša tudi?« In zemljo mojega očeta, kdo jo obdeluje? Spomini mi prihajajo na dan in sem vesel, da o tem govoriva! Sedaj poznam vas in vašega očeta. K vašemu stricu Zajcu Jožetu, ki je bil nadučitelj v Velikem Gabru, sem hodil v šolo. Dober je bil in prav je vzgajal mladino. Tudi danes bi bilo treba mnogo takih učiteljev. Dolgo je že od tega. Gotovo je že umrl, a slišal nisem.«

»Vse vam je še znano o domačem kraju in vsega se še dobro spominjate, kakor slišim iz pripovedovanja. Spomini vas vlečejo v rojstni kraj. Saj jih tudi dobesedno izražate v svojih spisih, katere ste dali v javnost. Pozna se vam, da ste Dolenjec. Še govorica vas razodeva in niste zavrgli značaja in kmetske besede, tiste, katere vas je učila mati. Še ste korenina, še mlad, zlasti po duhu, kakor čutim!«

»Vse je prav tako, kakor govorite. Posebno domači kraj, zemljo in ljudi ee prav tako ljubim, kakor sem jih v mladosti. Sicer pa nisem star, pač pa nad šestdeset let na svetu delam, berem,

Kolo nadarjenega slovenskega skladatelja F. Bernarda, ki ga je prvič izvedel Siljanec na simfoničnem koncertu v Rogaški Slatini, je mnogo več nego le plesni ritem »Vranjanke«. Slika nam tudi melanholično in strastno obeležje našega juga. Prav tako R. Straussov valček iz »Kavalirja z rož« ni baš plesna glasba, marveč koncertnega značaja. Leharjev ognjevit valček, ki zaključuje pustni spored simfoničnega orkestra, je zaradi svoje pestrosti čisto inspiriral baletne mojstre. Zanimivo bo slišati vse te izbrane cvetke v umetniški izvedbi našega priljubljenega simfoničnega orkestra, ki nam je nudil letos že toliko užikov.

Radio Ljubljana

Nedelja, 7. marca 1943-XXI. 8. Napoved časa, poročila v italijanski — 8.15 Koncert organista Luigija Renzija — 11. Prenos pete maše iz bazilike Prešov. Oznajenja v Firenci — 12. Razlaga evangelija v italijanski — 12.15 Razlaga evangelija v slovenski — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Komorna glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.12 Pesmi in napevi — 13.40 Opera glasba na ploščah — 14. Poročila v italijanski — 14.10 Koncert radijskega orkestra in Komornega zbora — 15. Poročila v slovenski — 17.15 Kmetijsko predavanje v slovenski — 17.35 Duet harmonik Malgaj — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Laska glasba — 20. Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.30 Filmske pesmi — 21. Zbrana glasba italijanskih oper — 21.40 Predavanje v slovenski — 21.50 Glasba malega obsega godal — 22.45 Poročila v italijanski.

Ponedeljek, 8. marca 1943-XXI. 7.30 Laska glasba — 8. Napoved časa, poročila v italijanski — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Simfonična glasba — 13. Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročila Vrhovnega Po-

z lepo kombinacijo usnja in z odgovarjajočimi barvami. Vidimo torej, da so tudi obrtnikom odprta vrata v svet umetnosti. Prvo in glavno, kar si želi človek od obrtnikov, so izdelki, ki so solidni, vestno izdelani in trpežni; razen tega pa igra tudi izšolanost okusa veliko vlogo. Naši zastopniki lepih obrti so vsekakor na dobri poti in izdelki naših mizarjev slovijo celo daleč preko meje. Tudi v bodoče bo prav, če se bodo obrtniki zavedali, da sloni njih uspešnost na solidnosti in okusu, kar je treba vedno iznova poudarjati in poglobljati. Tudi obrtnik si mora vse življenje prizadevati, da gre z duhom časa naprej.

pišem, se učim in se bom do groba. Vedno, posebno takrat, ko sem šel v pokoj, sem mislil, da si tam doli kupim kosček zemlje, čeprav bi bila slaba, kamnita in grudasta. Da si na njej postavim hiško, majhno, skromno, a lepo. Napravil bi čebelnjak in zadaj sadonosnik. Učitelj bi bil kmotom in dobro bi gospodaril. A spredaj bi napravil zelenjadjnik in poleti nekaj gredic za cvetlice, saj jih še vedno ljubim in si rad vtaknem v gumbico nagelji. Časi so mi prekrizali naert in ostal sem v Ljubljani. V tistem času, ko sem pisal »Domačijo ob Temenici« sem šel iz Zaplaza mimo vas in si rekel: Vidiš tamle je Trlepovina, tamle je oral Trlep s svojimi sinovi. Tamle dol v Topolih je zorelo njegovo žito in tamle gor sem jaz pasel krave. Ponovno poudarjam, da so to spomini, ki si jih priklidem za trenutek.«

Spoznal sem ga takrat, da ima solzne oči. Obrisal si jih je in prižgal pipo. Tudi jaz sem kadil in nervozno praskal po mizi. Izmenjala sva si ga dvakrat po pol in naročil sem tretjega.

Gospodarstvo

Italijansko-grška trgovina

Ze pred izbruhom sedanje vojne je bila trgovinska izmenjava med Italijo in Grčijo živahna. Še bolj pa se je razvila, ko so Grčijo zasedle oene čete. Vendar je glavna ovira v tej trgovini pomanjkanje ravnotežja v trgovinski bilanci. V prvih mesecih po zasedbi je prišlo izredno veliko italijanskega blaga v Grčijo, temu nasproti pa ni stala primerna količina grškega izvoza v Italijo. Zaradi tega je nastal velik klirinški saldo v korist Italije v znesku skoraj 100 milijonov lir. To je povzročilo, da so morali italijanski izvozniki mnogo časa čakati na svoj denar in so zaradi tega vedno bolj omejevali svoj izvoz. Sedaj pa je prišlo do znatnih izprememb. Italijanski urad za zunanjo trgovino je sklenil novo plačilno pogodbo z Grško banko in je bil uveden popolnoma nov klirinški račun z veljavnostjo od 1. januarja 1943. Vse terjatve italijanskih izvoznikov iz prejšnjega računa, ki je bil zaključen z 31. decembrom lani, so bile poravnane, ker je italijanska državna blagajna dala predjem v znesku 100 milijonov lir, ta znesek pa naj bi bil kasneje postopno izplačan iz donosa kompenzacijskih poslov. Italija bo skrbela z bolj tankovestnim izdajanjem izvoznih dovoljenj, da bo mogoče uvoz plačati z grškim izvozom. Zaradi tega je sedaj vsa grško-italijanska trgovina osredotočena pri družbi SAGIT. To bo koristilo tudi romunski in madžarski trgovini, ker sta ti dve državi mnogo izvažali po italijansko-grškem kliringu.

Število podjetij v Ljubljanski pokrajini. Ob času ustanovitve Pokrajinskega sveta korporacij je bilo v Ljubljanski pokrajini 145 industrijskih podjetij, 5580 obrtnih podjetij, 3296 trgovinskih obratov in 1526 gostinskih obratov. V drugi polo-

Gostje so vedno prihajali in odhajali, toda nikogar nisem videl. Večerni čas je tekel hitro naprej in lahko bi zapel, kakor tisti:

Lep večer je nama bil...

»Kako pa s pisateljevanjem? Ali boste kmalu kaj izdali? Težko že čakam, samo da bo iz našega kraja.«

»Bom! Ravno sedaj pišem. Najbrž založim drugo leto. Pišem počasi, največkrat ponoči, premljeno in preudarno. Kdaj se pleve korenje in žanje oves? To mi je ušlo iz spomina, ker je že dolgo od tega, ko sem kmetoval. Potrebujem ta čas za opis v novi knjigi.

»Kaj pa nameravate? Kak bo naslov novi izdaji?«

»Hm! Naslov? Še sam ne vem točno. Sedaj sem ji dal ime »Trlepovina«. Upam, da naslov ostane, ker se mi zdi beseda precej trdna in krepko zveni. Ali ne?«

»Da, res je! Podkrepite jo še bolj, zavzemi naj še bolj in pokažite v luči ljubezen do domače zemlje.«

»Saj je res lepa! In kakaj se narod peha za tužost? Zakaj to? Narod izumira, a zemlja ostane. Kaj nam bo to!«

»In kakšna bo vsebina nove knjige, ki bo navdušela bralca?«

»Vam povem v glavnem. Trlepova domačija je bila velika in gospodaril ji je Trlep, pameten in bister mož. Imel je deset sinov, s katerimi je oral in preobračal grudaste brazde. Trlepka je bila žalostna, ker ni imela hčere. In... itd.«

Iz lokala so gostje odhajali. Pristopil je le kak postrežek, ga zvrnil četrtni in odšel. Tudi midva sva se zganila in odšla. Zunaj sva se poslovala, si podala roki in si želela: Lahko noč! In sanjala o kraju, kjer sva oba preživela svoji mladosti!

L. Zajec.

Križanka št. 77

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18				19					20		21				22		23
24					25					26				27			
28					29					30				31			
32	33	34	35	36	37	38	39	40			41	42	43	44	45	46	48
49						50					51			52			
53					54					55			56			57	
58					59				60				61			62	

Vodoravno: 1. slovenski prevod Gogoljevih povesti. 18. staroslovanska boginja. 19. reka na Madžarskem. 20. glas (tujka). 21. trska, smet. 22.

lovska potrebščina. 24. jed, priklua. 25. moško krstno ime. 26. vrsta drugega kamenja. 27. starorimski vladar. 28. vrt, park. 29. plokovna mera. 30. vrsta ptičev. 31. Chateaubriandova povest. 32. oblika glagola grem. 37. klanje. 41. kaznivo dejanje. 45. oblika cvetenja. 49. eksotični cvet. 50. otočje v Atlantskem oceanu. 51. kraj na Stajerskem. 52. oseba iz Schillerjevega Don Carlosa. 53. arabski naslov. 54. kraj v Slavoniji. 55. srbsko moško ime. 56. izraz iz slikarstva. 57. povelje. 58. vodna žival. 59. čud, značaj. 60. sinova žena. 61. vrsta rib. 62. žensko krstno ime.

Navpično: 1. nesreča. 2. pekovska potrebščina. 3. mlinsko korito. 4. mesto v Romuniji. 5. moško krstno ime. 6. reka v Srbiji. 7. upanje. 8. del pohištva. 9. oblika cvetenja. 10. trojarski junak. 11. vrsta krompirjeve jedi. 12. starorimski pesnik. 13. švicarski slikar. 14. žensko krstno ime. 15. zemlja. 16. teža zavoja. 17. malik (tujka). 18. glumač (tujka). 23. razčlenitev (tujka). 33. Sardenkova pesniška zbirka. 34. pravoslovec. 35. kraj na Nizozemskem. 36. osje gnezdo. 37. oseba iz Sketove povesti. 38. pristanišče ob Azovskem morju. 39. gorivo. 40. pristanišče v Severni Afriki. 41. uskok, prebežnik. 42. mlaka. 43. svetopisemska oseba. 44. sprememba. 45. nemški pisatelj. 46. nasprotje upanja. 47. jadranski pristanišče. 48. madžarski vojak.

Rešitev križanke št. 76

Vodoravno: 1. Zogu. 5. težak. 10. iskra. 15. Pilat. 20. Osoje. 21. Pariz. 22. Alani. 23. reva. 24. relé. 25. Pirot. 26. omela. 27. Rutar. 28. Ahice. 29. kanal. 30. aroma. 31. Nora. 32. Melk. 36. lovor. 41. alibi. 46. Mosor. 51. Atene. 52. pirat. 53. Azori. 54. biba. 55. Seni. 56. Nacek. 57. Osana. 58. dulec. 59. Trani. 60. Lehar. 61. ikona. 62. para.

Navpično: 1. zora. 2. osel. 3. Goli. 4. ujec. 5. Tepeleni. 6. epik. 7. žara. 8. Aron. 9. kita. 10. izolator. 11. Sama. 12. kler. 13. ralo. 14. Anam. 15. piramida. 16. lrun. 17. leto. 18. Avar. 19. tara. 32. mast. 33. eter. 34. Lena. 35. Knin. 37. opal. 38. vice. 39. oreh. 40. raka. 42. lasi. 43. Izak. 44. Bong. 45. Iran. 47. obup. 48. sila. 49. Ober. 50. raka.

Družba „EMONA“

je začela prodajati

hiše in zemljišča

v Kočevju in okolici. Interesenti se lahko obrnejo za poizvedbe na urad družbe v Kočevju ali na njen sedež v Ljubljani, Ulica 3. maja št. 1.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 7. suša: Tomaž Akv., spoznavalec in cerkveni učitelj; Gavdijoz, spoznavalec.
Ponedeljek, 8. suša: Janez od Boga, spoznavalec; Beata, mučenica; Kvintil, škof, muč.
Torek, 9. suša: Pust; Frančiška Rimska, vdova; Gregor iz Nise, škof.

Novi grobovi

† Elza Tomažič. V Ljubljani je umrla v soboto 58-letna vdova po nadfaktorju gospa in mati Elza Tomažič roj. Majec. Blaga rajnica je srečno prestala nevarno operacijo in nihče ni mislil, da so ji ure štete. Sodelovala je ves čas svojega življenja v številnih dobrodelnih ustanovah, bila je zglebna mati in žena že pred dobrimi 20 leti umrlega nadfaktorja Ljudske tiskarne. Pokopali jo bodo v nedeljo, 7. suša ob treh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah. Sv. maša zadušnica bo v župni cerkvi sv. Petra v ponedeljek, 8. suša ob sedmih.

† Terezija Hribar. Dne 27. februarja je v bolnišnici umrla gospa Terezija Hribarjeva, hišnica, stanujoča v Natlačenovi ulici 19. Pokopana je bila dne 2. marca iz kapele sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

† Anton Grims. V škofiji Loka je t. suša dopoldne umrl 79-letni poštni zavičajnik in pok. g. Anton Grims. Rajnega, ki zapuša ženo Marijo in tri sinove ter dve hčerki, so pokopali v škofiji Loka 3. suša popoldne. Sv. maša zadušnica bo sedmi dan, 8. suša, v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani ob 6. zjutraj.

† Rudolf Zupančič. V Dolskem je umrl konec februarja g. Rudolf Zupančič, posestnik, trgovec in gostilničar. Blagega in uglednega pokojnika so pokopali 2. suša na farnem pokopališču pri Sv. Agati. Sv. maša zadušnica bo v Ljubljani v cerkvi Marijinega Oznanjenja v torek, dne 9. suša ob 7. zjutraj.

† Jozef Lah. Na Golniku je po kratki in hudi bolezni umrl posestnik g. Jozef Lah. Sv. maša zadušnica za rajnim bo 8. suša ob 7. zj. v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Naj vsem rajnim sveti večna Luč! Vsem, ki žalujejo za njimi naše iskreno sožalje!

† S. Karmela Potočnik

bivša mariborska prednica, je umrla v petek 5. t. m. zjutraj v Ljubljani, kjer je pri šolskih sestrah-vevzilih na Lončarski stezi nad ljudskim domom v zadnjem času živela.

Rojena je bila 14. septembra 1878 v Rovtavi pri Podnartu, v selški župniji za škofjo Loko. Preobčlena je bila leta 1909. Zaradi svojih sposobnosti ji je red zapovrstjo zupal odgovorne službe. Bila je prednica na Visokem (v Bosni), na Koloniji v Mariboru, v Repnjah pri Kamniku, kjer je z umnim kmetovanjem dokazala veliko spretnost tudi v kmetiškem gospodarstvu. Nazadnje je kot izkušena predstojnica vodila veliko matereno hišo velikega reda šolskih sester, ki sedaj deluje v Evropi, Afriki in obeh Amerikah, severni in južni. Blagi pokojnici naj Bog povrne njeno vzorno nesebično delo za Boga in slovensko mladino.

Pogreb bo v nedeljo 7. t. m. ob pol 4 popoldne z Zal od kapele sv. Marije. Maša zadušnica bo v petek 12. t. m. ob 7 zjutraj v kapele šolskih sester, Lončarska 2.

Nova knjižica:

NAŠ OČE

sočlajno delo Pita XII v teh dneh. Spisal dr. Vilko Fajdiga. Cena ena lra. — Dobi se v knjigarnah. — NAROCITE SE NA „KNJIZICE“!

Osebnosti

= Diplomski izpit za strojnega inženirja je dovršil na zagrebški tehniški fakulteti g. Vlado Simić v Ljubljani, Zvezniški rajarja c. 6. Cestitamo!

Lep jubilej dela

Dne 5. t. m. je dopolnil šestdeseto leto ter bo dne 9. t. m. godoval svoj šestdeseti god Franc Por, posestnik in pekovski mojster v Prešernovi ulici v Mostah. V krogu številne družine in številnih vnučkov. Skromnega mojstra ne odlikujejo javna zunanja znamenja, vendar je zanj in za njegove pač najlepše odlikovanje, da je vzgojil močno in zdravo družino enajsterih otrok, se zanje še zdaj vedno žrtvuje, prav kakor pravi pisatelj: »Oče v ojnica v potu, otroci na lojtnicah v smehu.« Mož, korenjak z blejskih gorjani, je že štiri otroke poslal v svet z bogato doto: zdrav duh in zdravo telo. To je poleg žrtvovanja za družino velika prednost godovnjaka pred nami mnogimi in je prav, da se ga naš list s ponosom spominja in mu želi še obilo božjega blagoslova.

Naznanjamo vsem,

ki so se dali fotografirati doslej pri »Foto-Tourist«, ul. 3. maja, da lahko dvignejo svoje slike odslej pri g. Anici Čampa, »Omnia-foto«, Wolfova ul. 6. Sprejemajo se tudi vsa ponaročila.

Drobna ljubljanska kronika

II. Vranja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob 2. shod. Voditelj.

V pošastih spomina pok. župnika Janka Barleta, sta darovala za sirote šentjakobske župnije g. Elza in Karl Prelog, Stari trg št. 12, ltr 500. Bog povrni!

Spored IX. simfonijne koncerta, pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanca, ki bo jutri v ponedeljek, dne 8. t. m. v veliki koncertni dvorani, je naslednji: 1. Johan Strauss: predigra k operi »Netopir«; 2. Weber: Poziv na ples; 3. Rossini: Tarantela; 4. Dvořák: Slovanski ples št. 3. Pončič; 5. Ples iz opere »La Gioconda«; Richard Strauss: Valsek iz opere »Kavalir z rožo«; 7. Bernardi Kolo; 8. Lehar: Zlato in srebro — valček. Začetek koncerta bo točno ob pol 7. zvečer. Prosim, da zasede obnove svoja mesta par minut pred pol 7., da bo začetek točen in tudi konec pred pol 8.

Umetniška razstava akad. slikarica Franca Klemenčiča v prehodu nebotičnika (salon g. Antona Kosa), ki je bila odprta pred nekaj tedni, je že prve dni vzbudila med obiskovalci velika zanimanja. Vseka kakovost umetnosti, umetnik, tako zložitji kakor kraj, vzbujajo pri obiskovalcih popolno prizanje. Skupno je razstavljenih 15 umetnin. Na to razstavo ponovno opozarjamo ljubitelje naše umetnosti.

Vodstvo »Korepetitorije« vabi starše dijakov srednjih, meščanskih in ljudskih šol, da

— Sv. maša zadušnica za blagopokojnega Iva Subica, bivšega magistratnega direktorja v Celju bo v ponedeljek dne 8. t. m. ob 8. v Frančiškanski cerkvi.

— Sv. maša zadušnica za pok. Miro Domleelj bo v ponedeljek 8. marca ob 8. pri glavnem oltarju v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

— Križanska moška kongregacija ima danes v Križankah duhovno opravilo zjutraj in popoldne. Zjutraj ob pol 7 je sv. maša s skupnim ouhajilom, popoldne ob 5 pa shod: kratka adoracija, litanije in govor. Pri tem shodu bo tudi darovanje za namene družbe.

— Podporni sklad za zdravniško vdovo vabi svoje člane na svoj običajni zbor, ki bo z običajnim dnevnim redom v nedeljo, 28. marca v restavraciji Cinkole, Poljanska cesta.

— Kupin parcelo 1000 do 1500 m² v Ljubljani. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovce/1393«.

Kupujte znameniti roman

»Postruška«

Spisal Dario Niccodemi

— Prava vremenska revolucija. V petek dopoldne je bil značni pritisk izredno visok. Bilo je 779.9 mm. 24 ur nato nagel padec barometra in v soboto zjutraj je bilo le 765.8 mm. Le še 1.6 mm nad normalo. Nastalo je vetrovno vreme, v soboto zjutraj pa je bilo močno oblačno in hladno. V zraku valovita hladni sever in toplejši jug, ki navadno prinaša dež. Čez noč je nastopila prava vremenska revolucija. Marsikdo se je zjutraj ču-

Iz dela in življenja - od tu in tam

Z Gorenjskega

Prisega gorenjskih članov državne delovne službe. »Karawanken Bot« s 6. marca piše, da so letos Gorenjci prvič odrinili na delo pri državni delovni službi in da so 31. januarja mladi možje slovesno prisegli Adolfu Hitlerju. Razmešeni so v sedmih oddelkih zgornjedonavskega delovnega območja, ki nosi številko 34. Istočasno prinaša dve prav lepi sliki iz zaprisege oddelka delovne službe, ki je nastanjen v Mitterndorfu v Salzkammergutu.

Poziv gauleiterja dr. Rainerja vsem Korščem in Gorenjem. Pod naslovom »Totalna vojna« je priobčil korški gauleiter dr. Reiner kratkotek poziv v časopisju, kjer pravi: »Ukrepiti totalno mobilizacije vseh moči slone na enodušni zahtevi vsega naroda. Važno se mi zdi, da pri izvedbi sodeluje prebivalstvo samo in pozivam zato vse rojake in rojakinje, da mi pismeno sporoče želje, pobude in predloge. Ta pisma naj bodo označena z značko »totalna vojnac in naslovljena naravnost na moj naslov. Odredil sem, da se mi ti dopisi takoj predložijo. Od tega pričakujem praktičnih pobud za izvedbo mobilizacije vseh moči, kakor tudi jamstvo zato, da se izvedejo ukrepi državnega vodstva v vsem ozemlju pokrajine enakomerno in pravično.«

Gauleiter dr. Rainer na obisku v Lukovici. 2. marca je nenadoma obiskal dr. Reiner urad Korške domovinske zveze v Lukovici. Pozdravila sta ga vodja krajevne skupine Wilhelm Wolrdich in občinski komisar Matija Kunej. Gauleiter si je ogledal urad zveze in občinski urad, nato pa se poročniščno, ki je bila urejena po zaslugi okroglega vodje za socialno skrbstvo Moserje. Ob odhodu so zapele v kraju službujoče vzgojiteljice iz Dunaja korško pesem.

Lepa slovesnost v Kamniku. Te dni je priredila korška domovinska zveza v kamniški dvorani zborovanje, na katerem je govoril okrogli vodja Pilz. Dvorana je bila okrašena z zastavami. Najvažnejša točka sporeda je bila razdelitev žlankih izkaznic o preključljivem državljanstvu velikomanskega rajha. Okrogli vodja je v govoru poudaril, da morajo rojaki po prejemu žlankih izkaznic še bolj izpolnjevati svoje dolžnosti do Führerja in naroda.

Nova poštna nabiralnica v Lazah. Gorenjski časopis piše, da je kljub težkim nalogam, katere mora opravljati nemška drž. pošta v vojni, bila na obsejeme kolodvoru v Lazah ob Savi odprta poštna nabiralnica, ki že deluje od 20. februarja naprej.

Poroke. V Vodicah so se poročili: Alojzij Sršen in Marjana Švele iz Vodic, Ignacij Peterlin iz Zg. Gameljnov in Frančiška Burnik iz Vodic.

Lep pogreb delavca. Te dni so pokopali v Gorjahi pri Bledu delavca Andreja Flajsa, ki je zbolel v delavskem taborišču pri Kufsteinu. Vnela se mu je možganska mrena in ga zdravniki niso mogli rešiti. Za pogrebom je šlo lepo število rajnikovih prijateljev in znancev.

Smrtna kosa. V medvodski občini so umrli: Benedikt Trampuš iz Preske, Valentin Prosen iz Preske, Frančiška Smit iz Sore. V žirovski občini so umrli: Frančiška Bogataj iz Dobrave in Matija Zajc iz Dobrave. Martin Grošelj iz Stare vasi in Franc Kavčič iz Nove vasi. V cerkljanski občini so umrli v zadnjih dveh mesecih: Miha Supin iz Sidraša, Jozef Jež iz Cerklja, Katarina Ziebir iz Viševca, Mihael Kopie iz Dvorja, Anton Glastovec iz Zg. Brnika, Frančiška Petek in Marija Bolka iz Šmartna, Primož Supin iz Ravne,

dil, ko je zagledal še prejšnji dan tako sinje morje nebo vse prepreženo s črnimi oblaki. Sušee je ostal zvest svoji stari navadi, da rad vrenemu zavija rep. V petek popoldne je bila zaznamovana najvišja dnevna temperatura +10 stopinj C, v soboto zjutraj najnižja +3.2 stopinji C.

— Slovenski čebelar. Izšla je 5. in 4. štev. V uvodniku se spominja urednik pok. Martina Humeke, ki je bil večletni urednik Čebelarja, in zaradi svojih velikih zaslug za razvoj slov. čebelarstva častni član Slov. čebelar. društva. Čebelarjev stari dopisnik »Stric Matice« pripo-roča večjo skrb za racionalno pridobivanje vo-ska iz voščin. S člankom »Naše panjske konč-nice« je urednik dovršil svojo zanimivo raz-pravo. K. O. navaja pet praktičnih formul, ki povedo, koliko sladkorja je v raztopini, če raz-topimo sladkor v določenih razmerjih z vodo. Fr. L. opisuje, kako so čebelarili naši predniki. Med »Drobirjem« najdemo več zanimivih in po-učnih drobtin. Čebelarsko društvo objavlja ra-čunske zaključke za leto 1942, urednik pa pre-gled o opazovalnih postajah.

Iz Novega mesta

Sadike za pogozdovanje. V začetku aprila bo tukajšnja pokrajinska gozdna drevsnica oddajala lastnikom gozdov sadike za smreke, smrekove presajenke, zelene duglazije, črni bor, gladki bor, gozdni bor, kostanj, domači jesen in akacija. Sadike naj lastniki gozdnih parcel takoj naročijo in plačajo pri svojih občinah. Res revni gozdni posestniki pa lahko za-prosijo za brezplačne sadike.

Kupujem staro srebro (kroge, goldinarje in drugo). Plačam najvišje cene. Matija Vahtar, No-vo mesto.

Iz Kočevja

Vsem cenjenim naročnikom Slovenceve knjiž-nice sporočamo, da dobe izišle knjige v pisarni naše podružnice (Ljudska posojilnica), kjer jih lahko dvignejo med uradnimi urami.

Helena Jagodic iz St. Lenarta, Marija Supin iz Šmartna, Ivana Vertnik iz Sp. Brnika, Jozef Bolka iz Šmartna, Julijana Lapajne iz Cerklja, Mar-jeta Petrič iz Vasce, Stefanija Permoser in Josef Globočnik, oboja iz Cerklja. V vodiški občini je umrl Alojzij Kosec iz Sela.

Berite lep roman v velemestu zgubljenke deklice

»Postruška«

Knjigo dobite po vseh knjigarnah in trafikah

S Spodnjega Štajerskega

Dediča iščejo. Dne 18. decembra je umrl v Mariboru upokojeni železničar Jozef Schreiner, stanujoč na Ptujski cesti 83. Rajni ni zapustil oporoke, sodišču pa ni znano bivališče njegovega sina Franca Schreinerja. Sodišče zato poziva v objavo v časopisju, naj se sin v roku šestih me-secev oglasi, sicer bo po tem roku zapuščinska razprava za druge dediče, medtem ko bo odsotne zastopal kurator Anton Schreiner, upokojenec v Zg. Radvanju.

Kaznovana gostilničarka. — Gostilničarka Iva-na Kern v Apačah je bila kaznovana, ker je pro-dajala vino po pretirani ceni in ker je točila tudi šmarnico, z globo 1000 MR.

Prijet zločinca. V noči na 13. januar se je zgo-dil v Bratislavi v ptuškem okrožju zločin, ki je upravičeno razburil okolice. Sosedje so namreč na-šli 61-letno posestnico Marijo Petek in njeno re-jenjo Marijo Ranner v stanovanju umorjeni. Za-čelo se je takoj temeljite poizvedbe, ki jih je vodila kriminalna policija v Mariboru in okolištvu. Pred nedavnim so prijeli morilca, 33-letnega Franca Ku-harja iz Polencev v občini Polensek. Kuhar je bil že svoj čas zaradi uboja odsedel 4 leta in tri me-sece ječe. Končno je zaradi številnih dokazov ne-hal tajiti in je priznal, da je umoril obe ženski. Navedel je, da je storil to zato, ker je svoj čas iz-ročil Petkovi nekaj žganja v hrambo in da mu ta tega kasneje ni hotela izročiti. Deklico pa je ubil samo zato, ker je slučajno prišla v sobo in se je bal, da ga ne bi izdala.

Poroke. V Celju so se poročili sami Celjani: Mihael Samide in Berta Stropnik, Jozef Zolnir in Alojzija Plahuta, Anton Kegu in Julija Počaj, Karl Komerički in Ernestina Kasteve.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 73-letni nadučitelj v p. Ivan Majhen, 69-letni preužitkar Josef Gsellmann, 31-letni tovarniški delavec Erik Spelec in 81-letna posestnica Terezija Frank roj. Godec. V Celju so umrli: 65-letni upokojeni višji ravnatelj kaznilnice Julius Fischer, Franc Toplak, Jozefa Weich roj. Cilenšek, Ljudmila Terlgar roj. Borštnar, Franc Grešak, Karl Briner, Daniel Ster, Ivan Privšek, Marija Filipič roj. Bizjak, Adolf Smeh — vsi iz Celja; Stefan Juh iz Kresnice pri Teharjih, Ana Lapornik roj. Cihak iz Laškega, Terezija Krumpak roj. Maclovšek iz Sv. Križa pri Rog. Slatini, Valentin Sidanski iz Loke pri Zuzumu, Konrad Košec iz Loke pri Vojniku, Ger-hard Kleč iz Maribora, Danijela Ernst iz Suhaga dola pri Zid. mostu, Stefan Navršnik iz Ločnice pri Velenju, Alfred Barachini iz Zagorja, Ivan Škrabelj iz Loke pri Zid. mostu, Marija Šaban iz Zalcia, V. St. Jurju ob j. ž. so umrli: 78-letna Marija Vodušek roj. Obrež iz Rifnika pri Sv. Ju-riju pri Celju; 62-letni Mihael Pavlič iz Tratne in 74-letna Neža Urlep roj. Golež iz Lokarjev.

Dom - vrh - polje

(Gospodarske in gospodinske knjige iz naše založbe)

Arko: Prirojavanje perla. Br. L 15
Beg: Naše gobe. Kart. L 15
Gospodarska reja kuncov. Br. L 15
Humeke: Praktični sadlar. Vez. L 80
Humeke: Prehrana po novih zdravstv. načelih. Br. L 12, vez. 20
Janša: Nauk o čebelarstvu. Br. L 10
Krištof: Gospodarska reja koz. Br. L 12
Majdič: Nasveti za hišo in dom. Br. L 10, kart. 18
Pevec: Sitarstvo. Br. L 25, vez. 40
Remec: Varcna kuharica. Kart. L 14
Skalički: Kletarstvo. Br. L 25, vez. 40
Slivnik: Perutinarstvo. Br. L 18, vez. 28
Znidaršič: Naš panj. Br. L 15

Ljudsko knjigarna v Ljubljani
Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

Iz Hrvaške

Pokojnine hrvatskega prometnega osebja. V Zagrebu je bila te dni objavljena zakonska odredba o spremembah in dopolnitvah v odredbi o ureditvi pokojnin hrvatskemu prometnemu osebju. Po tej odredbi dobi družinsko pokoj-nino družina umrlega prometnega uradnika od-nosno uslužbenca tudi tedaj, če je imel dotični uslužbenec ob smrti več kot pet let službe in manj kakor deset let. Vsakemu takemu nastavl-jencu državna uprava prizna deset let služ-bovanja ter mu s tem da tudi pravico do držav-ne pokojnine.

Toplo vreme v Hercegovini. Zagrebško ča-sopisje poroča iz Mostarja, da je v Hercegovini že dalj časa izredno toplo vreme. V Mostarju in njegovi okolici je pričelo evesti že sadno drevje, kmetje so pa že pričeli obdelovati pol-ja ter sejajo pšenico in ječmen.

Nova občina v zagrebški okolici. Notranji minister NDH je podpisal naredbo, s katero je razdelil posedanje upravno občino Gračani na občino Gračani s sedežem v Gračanih in na novo upravno občino Remete s sedežem v isto-imenskem kraju, ki je dobil svoje ime po sta-rem samostanu Heremitoz, t. j. redovnikov Sv. Pavla Puščavnika.

Vojaška policija v NDH. Poglavlak NDH je podpisal zakonsko odredbo o ustanovitvi po-sebne vojaške policije, ki je poseben oddelek hrvatskih oboroženih sil. Vojaška policija je podrejena izključno ministrstvu oboroženih sil.

Zvišanje vojaških pokojnin v NDH. V Za-grebu so te dni objavili zakonsko odredbo, s katero so zvišali pokojnine častnikom in pod-častnikom za 60—75%. Zvišanje pokojnine ve-lja že od 1. januarja 1943.

Začasni predsednik Hrvatske kmetičke zveze. Poglavlak NDH je pred dnevi podpisal odred-bo, s katero je imenovan član hrvatskega sa-bora kmet Matej Jagatič za častnega predse-dnika Hrvatske kmetičke zveze.

»Postruška«

Spisal Dario Niccodemi — je lep roman za odrasle. — Naslednji teden bo pa izšel vesel roman »DEMOKRATI«

Voditelj bosanskih Hrvatov umrl. V Sarajevu je te dni umrl v starosti 76 let stari hrvatski politik in ječejačni podpredsednik bosansko-hercegovskega deželnega zbora dr. Joso Sunarić. Pokojnik se je kot voditelj bosanskih Hrvatov leta 1918. umak-nil iz političnega življenja. Po ustanovitvi NDH se je pričel znova politično udeleževati ter je bil tudi član hrvatskega sabora in vodstva ustaškega gibanja.

Vpostavitve rednega potniško-blagovnega prometa med Zemunom in Vukovarom. Hrvatsko rečno brodarstvo bo z 8. marcem vpostavi-lo redni potniški in blagovni promet med Ze-munom in Vukovarjem. Osební promet bosta vršili dve udobni potniški ladji »Zagreb« in »Peter Zrinjski«.

Vpostavitve redne železniške zveze med Za-grebom in Banjaluco. Železniška uprava NDH je potem, ko so vojaške jedinice razpršile in uničile partizanske oddelke v posameznih bosanskih po-krajinah, v nagli popravila železniška mostova pri Kostajnici in Bosanskem Novim ter tako zopet vpostavila redno železniško zvezo med Zagrebom in Banjaluco. Prav tako je po poročilih hrvatske-ga časopisja že popravljena železniška proga med postajama Koprivnica in Križevci ter je tudi na tej progi obnoven železniški promet.

Odpiranje hrvatskih pravoslavniških cerkev v NDH. Hrvatsko časopisje poroča, da so prejšnji te-den slovesno odprli hrvatske pravoslavne cerkve v Ilijašu, Zvorniku, Kozulku, Kalešici in Srebrenici. Povod so bil navzoči zastopniki hrvatskih civilnih in vojaških oblasti.

Gostovanje osješkega gledališča v Zemunu. V dvorani zemunskega katoliškega doma je pred dnevi gostovalo osješko gledališče. Zanimanje za gledališke nastope je bilo veliko ter so bile vse prireditve osjeških gledaliških igralcev razprodane.

Naznanila

ROKODELSKI ODER, Nedelja, 7. marca ob 6. zvečer. Vsevolgraj: »VIHAR V KOZARCU«. Opozorjamo na predprodajo vstop-nic, ki bo dopoldne na dan predstave od 10 do 13 ur in od treh dalje do pričetka, v društveni pisarni, Petrankova 12-1, desno.

FRANČISKANSKI ODER, Nedelja, 7. marca ob 3 popoldne. »Ulica št. 15«, vseolo-igra v štirih delanjih. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 popoldne ter dve uri pred pri-četkom predstave pri blagajni frančiškanske dvorane.

ODER DELAVSKE ZVEZE, Nedelja, 7. marca ob 5 popoldne. Vsevolgraj: »Nevesta iz Amerike«. Vstopnice so naprodaj eno uro pred pričetkom v veži dvorane v palači Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi cesti.

OPERA, Nedelja, 7. marca ob 16. »Zemlja smehljiva«. — DRAMA, Nedelja, 7. marca ob 17.30: »Josen«. Izven.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni: v nedeljo: mr. Šušnik, Marija trg 3, mr. Du-Klanjšček, Via Ariella Rea 4 in mr. Bohinec, dno. Cesta 29. okt. 31. v ponedeljek: mr. Lenčak, Rešilja c. j. mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tr-žaška c. 48.

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 7.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri izdanih službah vsaka beseda L. 0.30, pri ženskih oglasih pa je beseda po L. 1. pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Jstejo:

Gospodična
trg. nabavljena sprejme vsako delo v tem področju. Hiti Marija, Lichten-thurnov zavod, Ambrožev trg, Ljubljana. (a)

Službe

Dobe:

Posteno dekle
ki zna tudi kuhati, dobi službo pri 4-članski družini. Nastop 15. marca. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plača 200« 1455.

Kmečko služkinjo
vajo vseh kmečkih del, takoj sprejem. — Černe Ivan, Ljubljana, Zaloška cesta 123. (b)

Služkinjo
za na kmetijo, sprejem takoj. Zobjek Alojzij, Zg. Hrušica 10, Dobrunje. (b)

Revno deklico
vzamem v službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »200« 1455. (b)

Posteno dekle
mlado in pridno, za vsa dela v gospodinjstvu — sprejem k mali družini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 1483. (b)

Postrežnico
za vsak dan popoldne — jačem. Dolenc, Askerčeva cesta št. 42. (b)

Služkinjo
za vsa hišna dela takoj sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1490.

Mlado dekle
vajo vseh hišnih del, sprejem takoj k 3-članski družini. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1502.

Dekle
vajo vseh hišnih del in kuh. takoj sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1512. (b)

Deklo
za vsa kmečka dela sprejem. — Sone, Savlje 28, p. Ježica p. Ljubljani.

Postrežnico
mlajšo, trikrat tedensko za dopoldanske ure rabim takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1542. b

Vajenci

Vajenca ali vajenko
sprejme krojaški salon Ivan Mrak — Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

15 letno dekle
revnih staršev, se želi izučiti v spekerijski trgovini. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1428.

Fant
pošten, 18-letno mesto vajenca v trgovini v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 1480. (v)

Vajenca
za plesarsko in sobo-slikarsko obrt, sprejem takoj. Hlebs J., Cankarjevo nabrežje št. 21 — Ljubljana. (v)

Frizersko vajenko
sprejem. Vorina, Pred škofijo 10. (v)

Vajenko
sprejme modistka Krušič Polji, Ljubljana, Bleiweisova cesta 47. v

Živali

Konja
prama, 6-7 let starega, srednje težkega, kupim takoj. Golob & Ko., tovarna kem. izd., Tržaška cesta 40. (i)

Psa čuvaja
mladega, dobrega, kupim takoj. Plačam dobro. Ponudbe na naslov: Lazar Ferdo, Karlovaška cesta 4.

Kupimo

Vola in kravo
vajo tudi vožnje ter lahek enovprežni voz, kupim. Ponudbe z navedbo cene v upravo »Slovenca« pod »Kmetijstvo« št. 1430.

Seno in slamo kupuje
GOSPODARSKA ZVEZA Ljubljana, Bleiweisova 29

Volnene krojaške odpadke
in volnene trikotaže, kupujem. Cankarjevo nabrežje 3, Ribja ulica 8. (k)

Pisalni stroj
v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi c. r. — stalno kupuje in plača najvišje cene. »Everest«, Prešernova 44. k

Smrekovo čreslo
lepo, zdravo in suho ter jeziče — kupuje vsako količino USNJA J. LAVORIC, št. Vid pri Stični — Ljubljana.

Kupimo:
snažno sobno in kuhinjsko opremo, kavče, otomane, žimnate in travnate modroce in šivalne stroje, otroške vozičke ter druge uporabne predmete. Trgovina »OGLED« Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (k)

Športni voziček in modroce
star, žimnat, kupim. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1497. (k)

Kupimo okrogle letve
en vagon, za leseno ograje; dolžina 2 m, debelina nad 5 cm. Umobolnica v Ljubljani. k

Stare srebrne predmete
in kovance kupim. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1507. (k)

Aparate
za kopirno knjigovodstvo ter rabljene jezdice za kartoteke, kupim. Kartoteka, d. z. o. z., Cigaletova ulica 3-IV. (k)

Prodamo
žimo za modroce vseh kvalitet kupite že od 32.— lir naprej pri

»ŽIMA« — Milan Jager mehanična predilnica žime Trgovina: Sv. Petra c. 17, predilnica: FUZINE

DRVA PREMOG GOMBAC GLEDALISKA 14

Nekaj vagonov slame
dobimo prihodnje dni. Interesente prosimo, da se ogledajo. — Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 29.

Semena za vrt in polje
dobite v trgovini Dominik BEZENSK, Miklošičeva cesta št. 6 (palača Ljudske posojilnice). (i)

Brezove metle dobite
pri Gospodarski zvezi v Ljubljani, Bleiweisova 29.

Korenje, rumeno kolerabo
in krmilno peso prodaja od petka, 5. marca dalje GOSPODARSKA ZVEZA v svojih skladiščih v Mestni ulici št. 10.

Repo in peso
prodam. Gostilna Hvastilja, Savlje 11, Ježica. (i)

Več gramofonov
prvovrstnih znamk in pa večje izbire dobro ohranjenih plošč, po zelo solidni ceni prodaja trgovina »OGLED«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (k)

Seno in košnjo
oddam za gnoj. Vodnikova cesta št. 25. (i)

Otroški voziček

globok, bel, zelo dobro ohranjen, prodam za 1500 lir. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1440. (i)

Šivalni stroj
prodam. Šmartinska cesta št. 21, Ljubljana, Černo-ga. (i)

Prodam:
iz trdega lesa, skoraj novo: 2 postelji, 2 nočni omari, 2 mrežna modroca, igralni voziček z brico. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1482.

Krmilno peso
več tisoč kilogramov ima napredaj Jože Škerl, Kleč 9, p. Ježica. (i)

Otroški voziček
športni in otroško kočaro na kolesih, prodam. Antončič, Vošnjakova ul. 20.

Pesa za krmo živini
je napredaj vsak pone-deljek in torek ves dan v skladišču »ABC«, Medvo-dova ulica. (i)

Otroški voziček
globok, skoraj nov, prodam. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1517.

Otroške vozičke
globoke in športne, »do-mačega izdelka — kupite najceneje in najugodnejše pri trdniki »Tehnik« Josip Banjač d. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 20.

Polnojarmenik
(Schnellgatter) brzo te-koči, sistem Hofmann — prodam. Dobavni rok štiri mesece. Izrabite ugodnost. Reprezentanca R. Raznožnik, Pražakova 8, I. nadstropje.

Ročne pršilke
za sadno drevje in trto ima na razpolago R. Raznožnik, Pražakova 8-I.

Prodam:
umivalnik iz česnjevega lesa z ogledalom, kuhinjsko kredenco, stolčke in pletilne stroje št. 8-6 — Križna ulica 29, pritl.

Prodam:
dobro ohranjeno pisalno mizico in gugalni stol. Po-izve se: Lindtner, Škofja ulica 8, pritl. (i)

Večjo količino dobre prsti
prodam. Dostava na dom. Pečar Viktor, Zadružna ulica 17, Kodeljevo. (i)

Črne ševro čevlje
nove, moške, zelo dobro blago, prodam. Naslov v upr. »Slov.« št. 1539. i

»Singer« šivalni stroj krojaški, gramofon s ploščami in otroško železno posteljo prodam. Jernova 2, Trnovo, Pavlin Franc. i

Pisalni stroj
Underwood, Continental, Ideal, Eriko in Diplomat Präsent prodam. — Šega, Natlačenova 19, pritličje, levo. i

Pozor stavbeniki in hišni posestniki!
Dobavljam, polagam in stružim stare parkete

Josip Brlec
Kolodvorska 28 Ljubljana

Tesarska dela
prevzema in izvršuje so-lidno in točno MAJERIC, Gnidovčeva ulica št. 5. (t)

Filatelija
Filatelisti! Ugoden nakup raznih filatelističnih novosti: znamk, filatelistične literature, katalogov, »JOL« albumov itd., dobite pri filateliji »MLADINSKE ZALOŽBE«, Ljubljana, Stari trg št. 30.

Kuhinjska oprava
lepo, malo rabljeno, novo emažirano, kompletno — prodam. — Ogled: Rožna dolina, Predjamska 43 od 1-3, pritličje. (s)

Visoke omare
dobro ohranjene in kuhinjske kredence, mize ter razno drugo pohištvo si lahko nabavite po zelo ugodni ceni v trgovini »OGLED«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (s)

Kuhinjska oprava
in predobna stena (rabljena) napredaj. Remžar Ernest, Kolodvorska 18 - dvorišče.

Sobe

Oddajo:

Dobremu inštruktorju
oddam brezplačno oprem-ljeno sobo. Drugo po do-govoru. Krekova ulica 15, Vodmat. (s)

Opremljeno sobo
sončno, oddam solidnemu gosposu ali gosposici. — Florjanska ulica št. 9-I. (Sever). (s)

Sončno sobo
in svetlo, oddam mirni osebi. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Center« št. 1515. (s)

Opremljeno sobo
za eno osebo oddam takoj. Poljanski nasip 16, III. nadst., desno. s

Istejo:
Garsorjevo

ali prazno sobo s kopal-nico isčem v centru. Cenj. ponudbe na upravo Slov. pod »Pomlad« št. 1541. s

Knjige

Prodaj knjige:

Mladika 1927, 1928, 1929, vezana, 1933 nevezana; Življenje svetnikov 8 zv.; Mohorjevo koledar 1. 1919; Zgodovina slov. naroda I. in XI. zvezek; Mladim srcem I. zvezek; Mesija I. zvezek; Mačja brv I. in II. del; Dolarij I. del; Vatomika, Atlantida, Po-dobe iz narave I. zvezek; Beli menih, Kokošjereja, Slovenska mati in Slo-mšek II. del. — Kupcu iz Ljubljane prinesem knji-gue v mesto. Novak Zdrav-ko, ob. urad, Dev. Mar. v Polju.

Posestva

Enostanovanjsko hišo
novejšo, 10 minut od po-staje Dev. M. v Polju, ugodno prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1390.

Parcela
že od 23.000 lir prodaj re-aliteta pisarna Prista-veo Franjo — Ljubljana, Cesta Arlette Rea št. 3.

Tristanovanjsko vilo
z vrtom ca 400 m² v Brinju na vogalu Ogrinčeve ulice 7 in Funtkove ulice zamenjam za vilo z vrtom znotraj zaščitne me-je. Naslov v vseh poslo-valnicah »Slovenca« 1484.

Sončno parcelo
lepo, ca 800 m² ali manj-šo hišo, kupim. Prednost v šiški. Ponudbe v upra-vo »Slovenca« pod »Resen kupec« št. 1489. (p)

Njivo
za pokopališčem Sv. Križa ca 6000 m², prodam. Po-izve se: Močnikova ul. 13.

Zamenjam
tristanovanjsko vilo z manjšo proti primernemu doplačilu. Ponudbe upra-vi »Slovenca« pod »Za-menjava vile« št. 1505.

Pohištvo
patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
tapetnik Ljubljana, Mestni trg 18

Kuhinjsko opravo
lepo, malo rabljeno, novo emažirano, kompletno — prodam. — Ogled: Rožna dolina, Predjamska 43 od 1-3, pritličje. (s)

Visoke omare
dobro ohranjene in kuhinjske kredence, mize ter razno drugo pohištvo si lahko nabavite po zelo ugodni ceni v trgovini »OGLED«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). (s)

Kuhinjska oprava
in predobna stena (rabljena) napredaj. Remžar Ernest, Kolodvorska 18 - dvorišče.

ŠPORT

Današnji športni spored:

Spet igre z žogo in žogico

Finale pri Mikliču. Danes je tretja ali zadnja nedelja turnirja najboljših ljubljanskih igralcev namiznega tenisa. Začeli bodo ob 9 v športni dvorani pri Mikliču, opoldne pa bomo že zvedeli, kdo je mojster nad mojstri v igri z malo žogico. Turnirja se udeležijo po trije tekmovalci Korotana, Mladike in Hermes. Doslej so se najbolj obnesli Bradeško, Strojnik in Bogataj. Kako in komu se bo končnoveljavno nasmešnila sreča, bo-mo videli tekem dopoldneva, ko bodo igrali med seboj.

V državnem nogometnem prvenstvu je na vrsti 23. obrok velikopoteznega tekmovanja. Vsi, ki se zanimajo za nogomet, pa tudi oni, ki pre-gledujejo v športnih ktičkih dnevnikov samo na-slove, vedo, da vodi Livorno. »Livorno vodi« ti-tamo v naslovih že od vsega začetka. Ali bo Li-vorno na prvem mestu tudi po današnjem spo-redu? Položaj na vrhu razpredelnice je trenutno tale:

Livorno	22	13	6	3	35	24	32
Torino	22	13	4	5	49	20	30
Ambrosiana	22	13	4	5	43	22	30

Vodilna moštva imajo torej po 13 zmag. Naj-boljšo razliko v golih ima Torino, največ točk pa Livorno. Danes bo igral Livorno doma z Ambro-siano. Hudo napeta tekma bo to in zelo važna. Če bi se posrečilo Ambrosiani zmagati, tedaj se lahko zgodi, da se bo morala enajstotica Livorna posloviti s častnega mesta. S tem bi bilo seveda sijajno ustrezno Torinu, ki čaka ugodne prilož-nosti, da bi se preril z drugega mesta na prvo. Za to pa je potrebno še nekaj — namreč, da dobi Torino današnjo partijo v Milanu proti moštvu istega imena.

Podroben spored 23. kola prvega razreda je tale: Trieste—Triestina—Venezia; Milan: Milano—Torino; Vicenza: Vicenza—Liguria; Firenca: Fiorentina—Atalanta; Rim: Roma—Lazio; Geno-va: Genova—Bologna; Torin: Juventus—Bari; Li-vorno: Livorno—Ambrosiana. V finančnem oziru bo najmočnejša tekma ona med Romo in Laziem v Rimu (preteklo nedeljo je bilo v Rimu na tekmi Lazio—Genova 24.000 gledalcev!), težišče šport-nega zanimanja pa bo tudi danes usmerjeno na dogodek v Livorno.

Razstavo športnih motivov

prilavljajo tudi v Ljubljani. — Otvorjena bo 12. junija v Jakopičevem paviljonu

Na pobudo zaupnika CONI-ja in s sodelova-njem Zveze svobodnih poklicev in umetnikov, pri-pravljajo v Ljubljani zanimivo umetnostno raz-stavo športnih motivov. To bo prva razstava v našem mestu, na kateri bomo videli zbrana umet-niška dela iz športnega področja.

Prireditev, ki jo bodo otvorili v Jakopičevem paviljonu dne 12. junija, je vzbudila, kakor je bilo vnaprej pričakovati, zelo živahno zanimanje med umetniki naše pokrajine, zlasti zaradi posebnih nalog, ki jih čakajo z vabilom na to razstavo. Med številnimi umetniki bo pritegnila ta umet-niška prireditev zlasti mlado generacijo, ki se bo hotela z navdušenjem uveljaviti v tej preizkušnji. Naloga je brez dvoma čisto nova in tako mikavna, da jim bo lahko prinesla mnogo zadovoljstva.

Kakor smo že svoječasno poročali, bo obse-gala razstava dve posebni skupini, in sicer sli-karska dela zase in kiparska zase. V slikarskem delu bodo razstavljene oljnathe slike, akvareli, tempera, črno-bele risbe, lesorezi, ujedanke in grafike, v kiparstvu pa bodisi celotni kipi ali re-liefi ali kolajne. Vsak umetnik bo lahko imel široko polje udejstvovanja in se bo lahko uvelja-vil v stroki, ki mu najbolj leži.

Skorajšnja otvoritev športnega udejstvovanja na igriščih pod vedrim nebom bo lahko nudila umetnikom pobude in snovi, za katere se morda doslej niso zanimali, čeprav je šport prav tako življenjskega pomena za naše omikano življenje. Vsi interesenti se s to objavo še enkrat opo-zarjajo, da je zadnji rok za zaključek prijav do-ložen na dan 30. aprila letos in da lahko dobijo obrazce za prijave, če jih še nimajo, v tajništvu Zveze svobodnih poklicev in umetnikov v Bee-thovnovi ulici 2 vsak delovni dan med 9-12.

Stanovanja

Oddajo:

Upokojenec

pošten in vreden dobi sta-novanje in njivo na pose-stvu, 3 ure oddaljenem od Ljubljane, brezplačno. Ponudba upravi »Slov.« pod »Nadzorstvo 1533«. e

Poizvedbe

Sivo svilenlo ruto

sem zgubila v petek, 5. t. m. zjutraj od Mladinske založbe do cerkve sv. Ja-koba. Najditelja napro-šam, da jo odda proti na-gradi v Mladinski založ-bi, Stari trg 30.

Pouk

Italijanščino, nemščino, francoščino in korespon-denco poučujem. Pripravljam maturante. Nudim pomoč srednješolskim pri-vatistom v vseh predme-tih. Vrhovčeva ulica 12, visoko pritličje, levo (pri kavarni »Tabor«). u

Berite

»Slovenca« in oplašujte v njem!

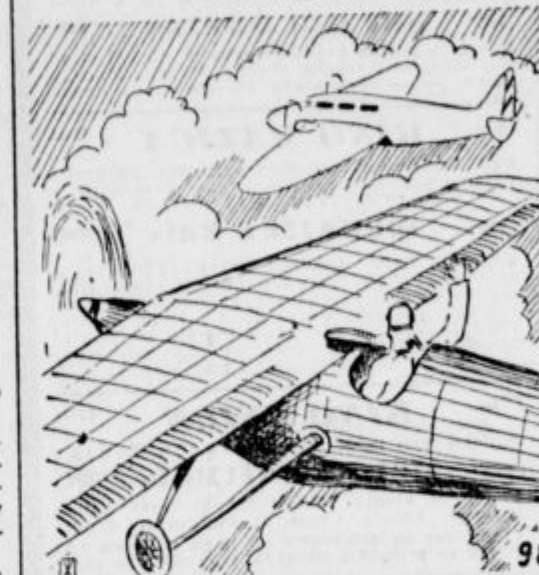
POVEST PILOTA STEFANA

97.

Se mi je oče pripovedoval. — Kaj pa je tam med oblaki? Majhna pika se nam približuje, morda je orel... Skoraj pa se je pojavil nad nami majhen uren aeroplan. Poznal sem ga, bilo je najurnejše letalo enosedeznik z našega letališča. Prišlo nam je nasproti, nas obkrožilo in zletelo naprej, da javi naš prihod.

98.

Blizu smo bili cilju — domačemu le-tališču. Ko je oče videl, kako sem zavero-van v gibčni enosedeznik, me je pustil pri miru. V takem letalu je res učitek leteti. Na letališču so nas že pričakovali. Malo letalo je bilo že zdavnaj na tleh, ko smo se primajali mi. Takrat sem videl, kaj je lep pristanek.

IIC Davos ima najboljšo švicarsko moštvo v hokeju na ledu. Že več let opazamo, da so igralci Davos. nenadkriljivi. Tudi letos so si priborili švicarsko državno prvenstvo v hokeju na ledu. Končno tekmo so igrali s Grasshoppersom iz Zü-riha in si priborili letos že petnajstič naslov državnega prvaka.

V Brianconu so priredili Francozi svoje 31. dr-žavno smučsko prvenstvo v teku na 18 km. Gindre je zmagal v 1 uri 2:54 min. Bivši prvak Arnaud se tokrat ni udeležil državnega prvenstva.

V okolici Solnograda so priredili veleslalom na progi 7000 m dolgi in z višinsko razliko 1200 m. Na težkem smučišču so postavili tudi 24 parov ko-ličev za slalom. Med 80 tekmovalci je zmagal Karl Seer, med 12 tekmovalkami pa Annelise Proxauf.

Tempaccio da Aspirina!
Che diluvio! Ben presto i piedi si bagnano e si corre il rischio di buscarsi un raffreddore. Per evitare malanni prendete subito le compresse di Aspirina.

Za slabo vreme Aspirin! Kak nalive!
Noge se hitro zmocijo in obstoja možnost prehlada. V izogib bolezní vzemite takoj tablete Aspirin.

U najem
Svet za obdelavo na gozdni poseki nad Vodnikovo cesto, oddam v brezplačen najem. Po-jasnita: Miklošičeva ce-sta 7-II, levo. (n)

Kurivo
DRVA PREMOG V SCHUMI
In Františkanska 10
Telefon 29-51

Stampilje
STAMPILJE
ETIKETE
ORNA VES
LJUBLJANA
Novi naslov: Františkanska al. 3. Telefon 45-18.

Prošnje
vloge, prestave, informa-cije, dopisovanje, inter-vencije, odkup in izterja-vo terjatev, poravnave, nakup in prodajo, upravo in nadzorovanje nepre-mičnin, obratov in soude-ležb ter vse druge trgov-sko-gospodarske posle po-verte komercialni pisarni ZAJC LOJZE, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Gledališka ulica štev. 7.

S. S. VAN DINE:

14

Umorjeni Kanarček

Nekaj časa je vladala v sobi popolna tišina. Nato pa je Vance, ki je pozorno opazoval telefonista, vprašal brezbržno:

»Povejte mi, gospod Jessup, ali ni tudi vas nekoliko omamila Odellina lepota?«

Odkar je vstopil v sobo, se je zdaj zdelo prvič, da je možakar bil nekoliko v zadregi. Temna rdečica mu je zalila obraz.

»Mislim sem si, da je bila lepa, gospod!« je dejal odločno.

Markham je ošinil Vanceja z nezadovoljnim pogledom, nato pa se je okrenil k telefonistu.

»Dovolj je za zdaj,« mu je dejal.

Jessup se je strumno poklonil in odšel.

»Ta primer postaja zares očarljiv,« je zamrmral Vance in se znova zleknil na divan.

»Res prijetno je, da se ob tem nekdo zabava!« je vzkljnil Markham. Njegov glas je izdajal razdraženost. »Kak pomen pa je imelo, da si Jessup vprašal o njegovih čustvih do pokojnice?«

»Oh! Kar tako mi je nekaj šinilo v glavo,« je odvrnil Vance.

Heath se je v tem trenutku zbudil iz svoje zamišljenosti in dejal:

»Saj imamo prstne odtise in prepičan sem, da nam bodo ti odkril zločinca.«

»Tudi če Dubois ugotovi, čigavi so ti odtisi,« je ugovarjal Markham, »bomo morali ugotoviti,

kako je možakar prišel sem. Zelo verjetno bo trdil, da so odtisi bili od prej...«

»Na vsak način je gotovo, je trmasto povzel Heath, »da je bil snoči tu nek možik, ko se je Marjeta Odell vrnila iz gledališča in da je bil tu še takrat, ko je njen spremljevalec odšel ob pol dvanajstih. Kmalu po tej uri je plesalka zakričala in deset minut pozneje se je oglašil telefon. Ker zdravnik trdi, da je smrt nastopila nekoliko pred polnočjo, ni nikakega dvoma, da je zločin izvršil tisti, ki je bil tu skrit!«

»Temu ni kaj oporekati,« je priznal Markham. »Domnevam celo, da je tistega, ki se je skrival v stanovanju, plesalka dobro poznala. Mor-da je kričnila, ko ga je nenadoma zagledala pred seboj. Ko pa ga je spoznala, se je pomirila in je dejala spremljevalcu, ki je stal pred vrati, da ni nič...«

»Jaz pa bi dejal,« je pristavil Vance, »da je bil skrit v tistih omarah.«

»Brez dvoma!« je pritrdil Heath. »Kar pa me spravlja v zadrego, je način, kako je prišel sem. Dnevni telefonist, ki je ostal pri telefonu do de-setih, je dejal, da je bil možik, ki je prišel po plesalko, da sta šla skupaj k večerji, edini obiskovalec.«

Markham je naredil nestrpno kretnjo.

»Pokličite dnevnega telefonista!« je velel.

»Pojasnitej moramo to podrobnost. Nekdo je snoči prišel sem in preden odidemo, moram ugotoviti, kako je mogel priti.«

Vance ga je pogledal nekako zviška in skoraj posmehljivo.

»Veš, Markham,« je dejal, »nimam sicer daru,

da bi uganil misli, pač pa imam nekako sluh, ki mi pravi, da, ako hočeš ostati tu toliko časa,

dokler ne odkriješ, kako je neznanec snoči prišel sem, si boš moral dati priletnost na samo toaletno predmete, temveč tudi precej perila za izmenjavo. Prijatelj, ki je vso to zadevo pripravil, je uredil svoj prihod in odhod s čudovito prebrisanostjo!«

Markham je dvomljivo pogledal Vanceja, a mu ni odgovoril.

VII. Neznani obiskovalce.

Torek, 11. septembra, ob 11.15.

Heath je odšel v vežo in se vrnil v spremstvu dnevnega telefonista, bledega in suhega mladčnika, ki se je pisal Spively. Njegovi črni lasje, ki so še bolj stopnjevali bledeost njegovega obraza, so bili skrbno poglajeni. Njegove brčice so komaj segale preko nosnice. Nosil je obleko čokoladne barve in rdečo srjajo. Videti je bil nervozen in takoj ko je stopil v sobo, je sedel na slamen stol poleg vrat. Naravnal si je gubo na hlačah in si omočil ustnice z jezikom. Markham ga je brez odlašanja začel izpraševati:

»Povedali so mi, da ste snoči ostali pri telefonski centrali do desetih. Je to točno?«

Telefonist je s težavo požrl slino, nato pa je priklimal.

»Da, gospod,« je končno dejal.

»Ob kateri uri je gospodična Odell odšla k večerji?«

»Okrog sedmih. Samo nekaj trenutkov prej sem poslal nekoga v bližnjo gostilno po nekaj kruhkov...«

»Je bila sama?« mu je Markham presekala besedo.

»Ne. Prišel je ponjo nek možik...«

Za smeh

Ubogi Ibrahim je stal pri lopi prodajalca rib, pa ni imel nič denarja, da bi si kupil kako ribo. Ribo so bile sveže in velike, in Ibrahim je imel doma lačno družino. Ta ga je skušnjava premagala, in — misleč, da ga nihče ne vidi — je brz pograbil lepega sulca in ga skril za telovnik. A njegov telovnik ni bil zadosti dolg in sulce je gledal izpod telovnika. Prodajalec z ribami pa, ki je imel povsod svoje oči, kot jih mora imeti dober trgovec, se je nasmehnil in dejal:

»Veš, kupi si daljši telovnik, ali pa ukradi kako krajšo ribo!«

Kesanje. — Mark Twain je prav rad pripovedoval tole zgodbo iz otroških let: »Ko sem bil

še fantiček, sem nekoč zagledal na naši cesti poln voz melon. Ker ni bilo nikogar v bližini, sem brz eno vzel in zbežal. A komaj sem ugriznil vanjo, sem se kesal. Brž sem stekel k vozu, dal melono nazaj in — si vzel bolj zrelo.«

V gostilni. — »Minka,« pravi potrpežljivi gost v kotu, ko pride mimo natakarica, »kadar se boste postarali in boste prišli v ubožnico, nikar ne pozabite svoji namestnici povedati, da čakam na zrezek!«

V Afriki. — »Kakšna je pitna voda? Ali ste ukrenili vse potrebno?«

»Smo. Kuhamo jo, filtriramo in nato pijemo wiski.«

v svoji certalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi

vsa druga knjigovodna dela posebno razne vezave v raznih velikostih od preprostih do razkošnih oblik v vseh barvah. Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, šolskih torbic in sličnih, pasov, denarnic, kovčkov in drugega asnjenege galanterij, blaga

Vam nudi te predmete vedno v lepih, okusnih in modernih oblikah vsaki čas.

Čitajte »Slovenca«

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom, znaneem in prijateljem, da je naš srčno ljubljeni soprog, skrbni in dobri oče, brat, bratranec, stric in svak, gospod

Jožef Lah

posestnik

po kratki, težki bolezni, previden s tolažili sv. vere na Golniku za vedno došel. — Sveta maša zadušnica bo darovana v ponedeljek, dne 8. marca, ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metoda. Komenda, Ljubljana, dne 5. marca 1943.

Globoko žalujejoči:

Marija, soproga; Marinka, Ivanka, Jožek, Tonček in Milka, otroci; Franjo, višji carinski inšpektor, brat; Manca, Marička, Cilka in Anica, sestre; ter družine: Štebetove, Fujanova in Peterlinova.

Zahvala

Svojo globoko zahvalo izrekamo vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega dobrega soproga in očeta

Franca Rotha st.

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebno velja naša zahvala pred. duhovščini, *severni*, pevcem, osebju trdnje »Singer«, darovalcem vencev, in vsem prijateljem naše rodbine.

V Ljubljani, dne 7. marca 1943.

ZALUJOČI OSTALI

PO VAŠI ŽELJI
VAM IZDELA

KNJIGOVEZNICA LJUDSKE TISKARNE

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA 6/II

CENE SO SKRAJNO NIZKE! POSLUŽITE SE JIH!

OKVIRJE Wolfova 4 KLEIN

SGARAVATTI SEMENTI S. A., PADOVA

Sementi di Ortaggi, Foraggi ecc.
Semena za zelenjavo, krmila itd.

Chiedere offerta. — Zahtevajte ponudbo.

Po večno plačilo je odšel naš zlati, predobri očka

ANTON GRIMS

poštni zvaniknik v pokoju

ki je umrl v starosti 79 let dne 1. marca ob tri četrt na devet dopoldne v Škofji Loki in bil istotako pokopan 3. marca ob 15. uri. — V ponedeljek, 8. marca, bo sv. maša - sedmi dan - v cerkvi Srca Jezusovega ob 6 zjutraj.

Škofja Loka, Kranj, Cerklje, Dol pri Hrastniku, Jesenice, Ljubljana, St. Rupert, dne 5. marca 1943.

Marija, žena; Frane, Mara, Alojzij, Stanko, Iva, Anica, otroci; sorodniki.

Ljubezen Kristine Homanove

Tisto noč po drugem obisku na Poljanah ni zatisnil očesa. Iz temne globočine duše, iz premočnega hrepenenja pa iz kričnega premišljevanja je vstajalo pred njim vprašanje: Erik, ali je bilo prav, da si šel drugič na obisk?

Nezadovoljstvo, negotovost ali kar je že bilo, kar ga je mučilo, se je poleglo šele po tretjem obisku. Tretjemu obisku je sledil četrti, četrtemu peti, petemu šest, šestemu sedmi. Njegovi obiski so postali čisto enostavni in naravn; čim večkrat je šel, tem lažje je hodil in zdelo se mu je, da spada tja, kjer sta njegova sreča in njegova bolečina.

Kristini in njenemu možu je celo bral iz svojega romana. Premagal se je in bral. Svetnik Homan je dal pobudo za to.

Marsikateremu znanecu je pripovedoval Erik stvarno in ravnodušno o književnem delu, ki je raslo iz teh tal. Obema na Poljanah pa, do katerih mu je bilo tako veliko, pa zaradi same zmedenosti niti besede. Kakor ga je hrepenenje po ljubljeni ženi pogosto motilo pri premišljevanju za pisalno mizo, in je moral napeti vse sile, da je obdržal svojo ustvarjajočo fantazijo na varjetih, tako so ga zazibali dvomi in skrbi glede vrednosti njegovega dela in njegovega napredka v bližini Kristine marsikdaj do presenetljive molčnosti in do sanjivosti.

Bilo je, kakor da bi Homan s svojo obvladujočo razgledanostjo vse to bral iz njega.

Med stoterimi in tisočimi leposlovnimi zadevami je vprašal svetnik Homan nekega večera Erika Bergena naravnost po njegovem delu. Z zanimanjem in z nekaterimi opombami stvarne vrednosti je načel temo in sprožil pobudo, da je začel Erik po malem govoriti o snovi svojega romana.

To je storil šele tedaj, ko je bil led prebit. Začel je pripovedovati s toploto, ki je prihajala iz srca in raznel se je do navdušenja.

Naslednjega dne je delal dvakrat bolj nemirno.

Zasadil je plug tem bolj globoko, tem bolj močno, in je pisal z vsemi močmi svoje umetniške osebnosti.

Potem je prišlo Kristinino pismo. Šumelo je kakor nežna svilena obleka in ga vabilo k nabitranju zrelih vrtnih jagod. Dolgo so zvenele ljubke besede, katere je dodala o njegovem delu. Tako dolgo, da se ni mogel upreti skušnjavi in vzeti si seboj poglavja, z ognjem ožarjenega poglavja, ki ga je pravkar dokončal. Nekaj odlomkov jima bo prebral na Poljanah, če bo nanese priložnost.

Priročnost je nanese, pobudo za to pa je dal svetnik Homan. Njegov oster pravniški razum se je ta dva dni precej temeljito bavil z ogromno snovjo Berganovega romana. Homan je govoril o umetnikovi osebi in dogodkih tako prepričljivo kakor o dejstvih, ki so na svetu in s katerimi moramo računati.

Bergen je bral.

S svojo mirno pisateljsko govorico, skromno in vendar tako polno, z govorico, pri kateri sloni vsaka beseda na varnem, širokem temelju, je sli-

kal odlomek vsakdanjosti tihih, močnih ljudi; ljudi, katerih časovna podoba v njihovem mišljenju in bistvu se jasno odraža kakor v kristalnem steklu.

Bral je vnelo in prisrčno, Homanova pa sta ga napeto poslušala. Veliko je tvegalo, ko je začel z branjem.

Ce spustiš žarek svetlobe v mrak med tem, ko ustvarjaš, ti lahko strahotno škoduje ali izredno veliko pomaga. Če pa pokažejo poslušalci razumevanje in zanimanje, če se spremenijo v sodelavce — da, potem je nebeško. Tudi Bergen je čutil potrebo po človeku, kateremu bi lahko govoril o svojem skritem, notranjem borenju. Veliko potrebo je čutil po človeku, ki bi ga razumel, doslej pa ga ni srečal.

Ah, kako je bil sedaj resnično vesel!

Polastila se ga je nova gotovost, razgrnili so se mu novi vidiki. Nepopisno veselje je čutil do nadaljevanja svojega dela, nenadno je videl v duhu svoje nove naloge, mostove preko zapletljive, videl je ves roman do izzvenega konca.

Drobna taščica, ki je Kristini delala družbo, kadar je na verandi pletla ali prebirala sadje, ni več zletela, kadar je prišel pisatelj Bergen.

Gospa Kristina tudi ni več prekinila s petjem, kadar je vstopil. Kakor začaran je obstal, ko jo je prvič slišal, ne da bi ona vedela, da je prišel.

Od vseh, kar jih je doslej slišal, se mu je zdela Kristina najbolj zrela umetnica. Toda več, veliko več! Zanj veliko preveč!

Iz njenega petja je zvenela ljubezen, za Erika Bergena tako žgoča, da bi najraje kričal. Kar ga je na vsem svetu najbolj bolelo, je slišal v njenem glasu. Zaprl je oči in najraje bi z rokami

pokril rano, skelečo rano, za katero je vedel le on sam.

Da bi Homana sovražil, je bila njegova prva, tiha želja. Zgodilo pa se je ravno nasprotno: nenavadno izobražen svetnik Homan je postal njegov najljubši prijatelj. Hladnost in mirnost, kateri je na njem obdvoval, sta mu bili v tolažbo. Kadar sta se zakonca pogovarjala med seboj o vsakdanjih stvareh je slutil, kako tesno sta navezana drug na drugega. Med njima ni bilo nič prisiljenega, nič pretrganega; tudi nista rabila osladnih nazivov kakor »dragec« ali »ljubeček«; nazivov, katere slišiš dan za dnem v tisočih drugih zakonov.

To, kar je družilo Kristino in njenega moža, so bili zlasti skupni umetniški in estetski življenjski interesi. Tako je mislil Erik Bergen tako dolgo, dokler ni slišal njenega petja. Ko ga je poslušal, se mu je zdelo, da se je razgrnila zavesa in pokazala Kristino v novi luči.

V njeni pesmi je čutil strast in ljubezen.

Prva pesem, ki ga je tako presunila, je bila Brahmsova »Temno, kako temno.«

Pozneje mu jo je še marsikdaj zapela, vendar nikoli več tako kakor takrat, ko je mislila, da je sama in da je nikdo ne posluša.

»Tako bi rekla — če pojem za druge, pojem vselej slabše — in vendar ne pojem zase.«

Tako se je izrazila nekoč in ga nenavadno globoko pogledala. Vselej, kadar je sedela po petju pri klavirju, je bil njen pogled globok — tako sanjav in vendar tako svoboden hkrati! Kadar je tako sedela, je govorila z drugimi glasom. Kakor da bi zjemala iz globočine svoje notranjosti, kakor da bi razgrinjala zaveso svojega notranjega življenja. Čisto drugače je govorila in veliko bolj mirno kakor navadno.